Rapportage
November 2026

LEEFBAARHEID EN VEILIGHEID RONDOM ASIELOPVANG ZEIST

Evaluatie van de stand van zaken en de beheermaatregelen

Jos Kuppens
Leanne Sixma

Bureau Beke

Auteurs:
Jos Kuppens
Leanne Sixma

In opdracht van:
Centraal Orgaan opvang Asielzoekers

Leefbaarheid en veiligheid rondom asielopvang Zeist
Evaluatie van de stand van zaken en de beheermaatregelen

© 2026, Bureau Beke

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

No part of this publication may be reproduced in any form by print, photo print or other means without written permission from the authors.

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**4**
1.1	Visie van Bureau Beke op de onderzoekswens	4
1.2	De methodiek achter de evaluatie	5
1.3	Uitgevoerde onderzoeksactiviteiten	5
1.4	Leeswijzer	7
2	**Ervaren leefbaarheid**	**8**
2.1	Bevindingen uit de documentanalyse	8
2.2	Bevindingen uit het vragenlijstonderzoek	8
2.3	Bevindingen uit de schouw en de interviews	9
3	**Ervaren veiligheid**	**10**
3.1	Bevindingen uit de documentanalyse	10
3.2	Bevindingen uit het vragenlijstonderzoek	12
3.3	Bevindingen uit de IBIS-analyse	16
3.4	Bevindingen uit de schouw en de interviews	17
4	**Ingezette maatregelen**	**19**
4.1	Bevindingen uit de documentanalyse	19
4.2	Bevindingen uit het vragenlijstonderzoek	22
4.3	Bevindingen uit de schouw en de interviews	24
4.4	Knelpunten en kansen bij (welzijns)initiatieven	26
5	**Beheermatig samenwerken en melden**	**29**
5.1	Bevindingen uit de documentanalyse	29
5.2	Bevindingen uit het vragenlijstonderzoek	30
5.3	Bevindingen uit de schouw en de interviews	30
6	**Conclusie en aanvullende suggesties**	**33**
6.1	Beantwoording van de onderzoeksvragen	33
6.2	Eindconclusie over de beheersbaarheid	36
6.3	Advies voor de periode van de asielopvang tot mei 2028	37
Bijlage 1: uitzetgebied vragenlijst omwonenden		**39**
Bijlage 2: achtergrond respondenten in vragenlijst		**40**
Bijlage 3: achtergrondinformatie betrokken instellingen		**41**

1 Inleiding

Aan de Kampweg 122 in Zeist is sinds 2022 een opvanglocatie voor 400 mensen gevestigd. Het betreft momenteel een azc; bij aanvang in 2022 was sprake van een noodopvang. De opvanglocatie is operationeel tot en met mei 2028. Aan Bureau Beke uit Arnhem is gevraagd om een evaluatie die inzicht geeft in het beheer inzake leefbaarheid en veiligheid rondom de opvanglocatie, met als doel om suggesties aan te leveren voor het beheer tot en met mei 2028. Belangrijk om op te merken is dat de evaluatie zowel betrekking heeft op de periode van de noodopvang (april 2022 tot mei 2023) als de periode van het azc (mei 2023 tot en met juli 2026).[1]

Inkadering van de evaluatie

Om deze evaluatie in te kaderen zijn de volgende twee opmerkingen relevant:

- Op de locatie is vanaf 2016 een noodopvang gevestigd geweest. De processen rondom deze opvang zijn in 2017 geëvalueerd. We nemen de bevindingen hieruit mee, om te bepalen welke suggesties in die evaluatie zijn verwerkt in het beheer rondom de huidige opvanglocatie. De noodopvang die toentertijd was gevestigd vormt alleen niet de hoofdmoot van onderhavige evaluatie.
- Provincie Utrecht en Utrechts Landschap gaan er vooralsnog vanuit om Kamp van Zeist te slopen en dit terrein in te richten als natuurgebied (Hart van de Heuvelrug). Deze procedure staat los van de gewenste, door Bureau Beke uitgevoerde evaluatie.

1.1 Focus op leefbaarheid en veiligheid

Leefbaarheid en veiligheid staan centraal in de gewenste evaluatie. Bureau Beke verstaat binnen deze evaluatie onder veiligheid de aan de asielopvang of de COA-bewoners te relateren overlast en criminaliteit, het gevoel van veiligheid onder omwonenden en de bereikbaarheid van beheerpartners (gemeenten, COA en politie) na klachten/incidenten.

De uitwerking van 'leefbaarheid' is op grond van een amendement van diverse politieke partijen in de gemeente Zeist nader bepaald.[2] Hierin staat het volgende vermeld: 'Uiterlijk binnen 3 jaar ontvangen we een grondige evaluatie met relevante aspecten zoals (sociale) veiligheid, leefbaarheid, toegang tot onderwijs en andere maatschappelijke

1. Bureau Beke is ook geattendeerd op de bezwaarschriftenprocedure tegen het verlenen van de gedoogbeschikking onder voorwaarden voor de noodopvang van vluchtelingen in het voormalige officiershotel aan de Kampweg 120 te Zeist in 2015 en 2016. Gezien de evaluatieperiode valt deze procedure daarbuiten.
2. Bron: VVD, GroenLinks, CDA, ChristenUnie, SGP en PvdA (allen gemeente Zeist), 25 januari 2022. *Aanvullende aandachtspunten/randvoorwaarden opvang vluchtelingen Kamp van Zeist*.

voorzieningen, bereikbaarheid en maatschappelijke betrokkenheid'. In overleg met het COA en gemeente Zeist heeft Bureau Beke leefbaarheidsaspecten als volgt uitgewerkt:

- 'Schone en intacte omgeving';
- Betrokkenheid van zorg- en hulpverleningsorganisaties;
- Betrokkenheid van andere voorzieningen (bijvoorbeeld vrijwilligersorganisaties);
- Inzet van COA-bewoners (bijvoorbeeld voor (vrijwilligers)werk).

Het aspect 'bereikbaarheid' laat Bureau Beke dus onder veiligheid vallen (namelijk 'bereikbaarheid van beheerpartners'). Het gaat dan bijvoorbeeld niet om de fysieke bereikbaarheid van de opvanglocatie, bijvoorbeeld via het openbaar vervoer.

1.2 Visie van Bureau Beke op de onderzoekswens

Onze visie op kwalitatief en onafhankelijk onderzoek is dat niet alleen omwonenden (inwoners uit de directe omgeving en inwoners langs de weg tussen het azc en het winkelgebied in Soesterberg) betrokken moeten worden, maar ook partners als de politie, het COA en de gemeente zelf. Maar gezien de uitwerking van leefbaarheid is ook contact gezocht met onder andere vrijwilligersorganisaties, ondernemers en een sportvereniging. Op basis van de input van alle partijen beschrijft het onderzoeksbureau de volgende thema's:

- Welke ervaringen zijn sinds de start van de noodopvang en het azc in 2022 opgedaan over de leefbaarheid en de veiligheid na de komt van de opvanglocatie?
- Welke maatregelen zijn (gaandeweg de exploitatie) getroffen om de leefbaarheid en veiligheid te beheersen?
- In hoeverre werkten deze maatregelen (niet)?
- Zijn er extra maatregelen noodzakelijk om deze aspecten van leefbaarheid en veiligheid tot en met mei 2028 te beheersen? Zo ja: wat is de verwachting rondom de beheersbaarheid?

Belangrijk om te benoemen is dat het uitgangspunt van Bureau Beke in de evaluatie is of er afdoende maatregelen getroffen zijn om de leefbaarheid en veiligheid rondom de asielopvang beheersbaar te houden. En in het geval dit niet zo is: welke maatregelen getroffen moeten worden om dit tot en met mei 2028 beheersbaar te maken/houden.

1.3 Uitgevoerde onderzoeksactiviteiten

Op basis van gesprekken met het COA op 18 mei 2026 en met de klankbordgroep op 26 mei 2026 zijn door Bureau Beke de volgende onderzoeksactiviteiten voorgesteld en uitgevoerd:

- *Analyse van documenten:* door een omwonende en het COA zijn verslagen van acht klankbordgroepbijeenkomsten ter beschikking gesteld.[3] Deze zijn geanalyseerd op genoemde leefbaarheids- en veiligheidsaspecten, en maatregelen die daaruit voort zijn gekomen. Daarnaast zijn via een omwonende documenten ontvangen die grotendeels overlap hadden met de klankbordgroepverslagen. Deze zijn eveneens geanalyseerd, om te bepalen welke zaken tussen 2022 en heden hebben gespeeld die mogelijk extra aandacht verdienen.
- *Schouw met klankbordgroepleden:* om te bepalen waar zich risicolocaties bevinden en of er (extra) maatregelen noodzakelijk/te bedenken zijn, is op 14 juli 2026 een zogenoemde schouw met drie klankbordgroepleden gehouden. Bureau Beke beschouwt hen als 'experts van hun eigen omgeving'; tijdens de schouw is door hen gewezen op mogelijke risicolocaties en andere veiligheidsaspecten. Bewust is niet geschouwd met een vertegenwoordiger van het COA of van de gemeente. De gedachte hierachter is om klankbordgroepleden uitvoerig in de gelegenheid te stellen hun aandachtspunten te benoemen, zonder dat er ter plekke een discussie ontstaat tussen verschillende partijen.[4] Ook zijn nog twee aanvullende gesprekken gevoerd omwonenden van het azc.
- *Interviews met veiligheidsmedewerkers:* om een beeld te krijgen van het huidige incidentniveau buiten het azc-terrein, is gesproken met partijen die betrokken zijn bij de veiligheid rondom de asielopvang. Het gaat dan om de COA-locatiemanager, operationeel experts vanuit de politie (Zeist en Soest) en gemeentevertegenwoordigers (openbare orde en veiligheid en boa's). Ook is de Koninklijke Marechaussee benaderd voor een gesprek, maar hierop is geen reactie gekregen.[5]
- *Interviews met andere belanghebbenden:* om vooral inzicht te krijgen in leefbaarheidsaspecten zijn gesprekken gevoerd met verschillende betrokkenen, zoals MeanderOmnium en de PLUS (als werkgever). Ook is via gesprekken of mailcontact informatie ingewonnen bij Buddy to Buddy, Wereldkidz Albatros, de Banninghal, voetbalvereniging VV Het Vliegdorp en het cultureel centrum/de bibliotheek. Daarnaast is gesproken met de opgavemanager van de gemeente Zeist, de beleidsadviseur Asiel en inburgering van de gemeente Soest en de strategisch bestuursadviseur van de gemeente Zeist.
- *Ondernemersraadpleging*: in Soesterberg is met elf ondernemers een gesprek gevoerd. In die gesprekken is gevraagd naar hun ervaringen met de COA-bewoners en welke wensen er rondom eventuele extra maatregelen leven.

---

3. Het betreft bijeenkomsten van de klankbordgroep op 17 mei 2022, 28 juni 2022, 3 oktober 2022, 9 november 2023, 6 juni 2024, 26 maart 2025, 4 november 2025 en 13 mei 2026.
4. Naast de interviews met betrokkenen is er ook een schouw gelopen in de omgeving van de opvanglocatie met enkele omwonenden aan de route richting het winkelcentrum. De bevindingen uit deze schouw zijn in elk hoofdstuk geïntegreerd met de interviews.
5. Door het COA is aangegeven dat de Koninklijke Marechaussee aan de Banningstraat mogelijk ook een rol speelt rondom leefbaarheid en veiligheid.

- *Analyse van COA-incidenten op het terrein en klachten*. Om een beeld te krijgen van het huidige incidentniveau op het terrein zijn zogenoemde IBIS-registraties van de gehele periode ingezien en geanalyseerd. Het betreft dan de volgende registraties:
  - Medische noodzaak
  - Agressie en geweld tegen personen
  - Verbale suïcidedreiging
  - Niet opvolgen COA-aanwijzingen

  Daarnaast bestond de gedachte om ook een analyse uit te voeren op bij het COA binnengekomen klachten. Aangezien er geen klachtenmeldsysteem voorhanden is, heeft deze onderzoeksactiviteit niet plaatsgevonden.

- *Vragenlijstonderzoek langs de looproute.* Om een breder beeld van de veiligheids- en leefbaarheidssituatie te krijgen, is een enquête langs de looproute richting het winkelcentrum verspreid. Samen met de klankbordgroepleden is hiervoor een enquête-uitzetgebied bepaald.[6] Op 314 adressen is een door Bureau Beke opgestelde brief bezorgd, met daarin een verzoek om een digitale vragenlijst in te vullen. Dit is door 171 personen gedaan. De vragenlijst bevatte vragen over leefbaarheid en veiligheid. Het uitgangspunt was dat de veiligheids- en leefbaarheidsaspecten direct toewijsbaar waren naar (bewoners van) de opvanglocatie. Dit om te voorkomen dat externe (negatieve) invloeden onterecht worden toegewezen aan de aanwezigheid van deze locatie.

Representativiteit van het vragenlijstonderzoek

De vragenlijst is uitgezet onder een deel van de inwoners van Soesterberg, namelijk omwonenden aan de route richting het winkelcentrum. Hoewel binnen deze respondentenpopulatie sprake is van representativiteit, geven de uitkomsten niet de mening weer van alle inwoners van Soesterberg. Daarom duiden we de respondenten in de vragenlijst aan als 'omwonenden aan de route richting het winkelcentrum'.

1.4 Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken komen achtereenvolgens de bevindingen rondom leefbaarheid (hoofdstuk 2) en veiligheid (hoofdstuk 3) aan bod. Hoofdstuk 4 gaat dieper in op de ingezette maatregelen, de mening over de effecten van deze maatregelen en de eventuele suggesties voor aanvullende maatregelen. In hoofdstuk 5 wordt aandacht besteed aan de meldprocedure en aan beheermatig samenwerken, waarna in hoofdstuk 6 de conclusies en suggesties voor de periode tot en met mei 2028 volgen.

6. Zie bijlage 1 voor het uitzetgebied.

2 Ervaren leefbaarheid

In dit hoofdstuk gaan we vooral in op zorgen die rondom leefbaarheid spelen na de komst van de asielopvanglocatie. In hoofdstuk 4 geven we nadere invulling aan de maatregelen die getroffen zijn om de leefbaarheid te bevorderen.

2.1 Bevindingen uit de documentanalyse

Genoemde leefbaarheidsaspecten in de documenten
In de geanalyseerde documentatie is de aandacht vooral uitgegaan naar ervaringen met leefbaarheid in de jaren voorafgaand aan de start van de opvanglocatie in 2022. Wel is in de documenten enige aandacht voor maatregelen die het COA vanaf 2022 inzet om de COA-bewoners wegwijs te maken in de omgeving. Het gaat dan om bijvoorbeeld bewegwijzering, een informatiebalie en dagbesteding. Verder is er aandacht voor enkele overlegvormen en thema's als onderwijs en gezondheidszorg.

Genoemde leefbaarheidsaspecten in de klankbordgroepverslagen
Uit de verslagen van de klankbordgroepbijeenkomsten blijkt niet expliciet dat betrokkenen gaandeweg de exploitatie concrete zorgen hebben over de leefbaarheid. Impliciet is wel te lezen dat veel informatie gevraagd wordt rondom activiteiten voor COA-bewoners en de rol die zorg-, hulpverlenings- en vrijwilligersorganisaties hierin kunnen spelen. Deze punten komen terug in hoofdstuk 4, bij de getroffen maatregelen.

2.2 Bevindingen uit het vragenlijstonderzoek

Aan de omwonenden aan de route richting het winkelcentrum is gevraagd welke invloed het azc op de leefbaarheid in de omgeving heeft. Uit de antwoorden blijkt dat 51 procent een negatieve, 46 procent geen of een onbekende en 3 procent een positieve invloed ervaart. Bij de mensen die negatieve invloed ervaren, wordt vooral de minder prettige sfeer in de buurt (door 76% van deze mensen aangekruist) en meer rommel op straat (door 62% aangekruist) genoemd. Daarnaast geven deze omwonenden aan dat COA-bewoners zich onvoldoende inzetten voor de buurt (door 42% aangekruist) of dat de bijdrage van COA-bewoners onvoldoende aansluit bij de wensen van de buurt. Ook is men van mening dat COA-bewoners onvoldoende deelnemen aan vrijwilligerswerk of buurtactiviteiten (door 22% aangekruist). De enkele positieve omwonenden aan de route richting het winkelcentrum benadrukken juist dat er een prettigere sfeer in de buurt is en dat COA-bewoners juist wel voldoende deelnemen aan vrijwilligerswerk of buurtactiviteiten.

2.3 Bevindingen uit de schouw en de interviews

Uit de schouw en de interviews komen enkele punten naar voren die invloed zouden hebben op de leefbaarheid in de directe omgeving en volgende betrokkenen gerelateerd zijn aan de opvanglocatie. Zo wordt de aanwezigheid van weesfietsen rond de bushalte aan de Kampweg door enkele omwonenden gekoppeld aan de aanwezigheid van het azc en als storend ervaren. Alleen is deze problematiek volgens professionals niet nieuw en speelt deze al langere tijd. Bij de verbouwing van de bushalte heeft de aannemer een aantal fietsen verwijderd, maar daarna zijn opnieuw fietsen achtergelaten. Het verwijderen van deze fietsen is volgens een handhavende professional gebonden aan strikte regelgeving; weesfietsen kunnen niet per definitie als wrak worden aangemerkt en daarom kunnen ze niet direct worden verwijderd. Het is onduidelijk, maar niet uitgesloten dat verschillende fietsen door COA-bewoners die zich elders vestigen zijn achtergelaten. Dit punt krijgt momenteel wel aandacht: er wordt al enige actie ondernomen, geïnitieerd vanuit de klankbordgroep, om de problematiek aan te pakken.

Verder worden zwerfafval en het doen van behoeften in de openbare ruimte door een enkele omwonende genoemd als aandachtspunten; zij zien dit als een vorm van verloedering van de omgeving. Zelf zijn onderzoekers van Bureau Beke meerdere keren aanwezig geweest op en rond de Kampweg en hebben zij geen noemenswaardige vervuiling geconstateerd.

Daarnaast noemen respondenten langdurig geparkeerde auto’s net buiten het COA-terrein als storend. Het gaat hierbij om auto's van COA-bewoners die geen geldig rijbewijs hebben en daarom niet op het terrein zelf mogen parkeren. Dat komt omdat een rijbewijs niet geldig is, behalve een internationaal rijbewijs. Beide bewijzen zijn geldige reisdocumenten, maar alleen maar zes maanden na aankomst in Nederland. Om te mogen parkeren op het terrein moeten mensen a) rijbewijs, b) verzekeringspapieren en c) kentekenbewijs hebben. Professionals zijn hiervan op de hoogte, maar wordt door hen niet als zodanig overlastgevend ervaren dat handhaving noodzakelijk wordt geacht.

Tot slot geven omwonenden aan dat het in de directe omgeving van het terrein op sommige plekken relatief donker is. Dit komt onder andere doordat bomen voor de aanwezige verlichting zijn gegroeid, maar ook omdat het viaduct van Rijkswaterstaat niet verlicht mag worden. Onderzoekers van Bureau Beke achten het wenselijk om hier vooral in de winter alert op te blijven, mede vanuit het oogpunt van sociale veiligheid en het daaraan te koppelen veiligheidsgevoel van inwoners.

3 Ervaren veiligheid

In dit hoofdstuk gaan we in op de veiligheidservaringen die omwonenden vooraf verwachtten en gaandeweg de exploitatie van de asielopvang hebben ervaren. Vooraf is belangrijk om te vermelden dat aan ervaren overlast, in tegenstelling tot ervaren criminaliteit, een subjectieve component kleeft: wat de ene omwonende ervaart als overlast hoeft een andere omwonende niet als zodanig te ervaren. Dit neemt alleen niet weg dat wij het in deze evaluatie van belang vinden dat de meldingen/klachten serieus worden opgepakt en dat de eventuele ingezette actie wordt teruggekoppeld naar de melder.

3.1 Bevindingen uit de documentanalyse

Genoemde veiligheidsaspecten in de documenten
Er zijn diverse documenten meegenomen in de evaluatie. Het gaat om de volgende documenten:

- Evaluatie van de noodopvang (2017);[7]
- Documenten van omwonenden (inclusief een gespreksverslag met de burgemeester en mailwisselingen met de gemeente);
- Overzicht van getroffen maatregelen Kamp van Zeist, 16 juni 2026.
- Brief van de gemeente Soest aan de gemeenteraad Zeist met als titel: Terugkoppeling van Avond Samenleving Soesterberg d.d. 19 januari 2022 over verzoek COA opvang vluchtelingen Kamp van Zeist;
- Bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een semi-permanente opvanglocatie op Kamp van Zeist, 24 april 2023;
- Raadsvoorstel Opvang vluchtelingen Kamp van Zeist, 25 januari 2022.
- Besluitenlijst raad, 8 juli 2025;
- Brief aan de gemeenteraad Zeist: Stand van zaken opgave vluchtelingen en nieuwkomers, 16 juni 2025;
- Onderzoek integratie en arbeidsparticipatie nieuwkomers Zeist.[8]

In de periode voorafgaand aan de vestiging van het azc was op dezelfde locatie een noodopvanglocatie gevestigd. Tijdens deze periode hebben zich enkele incidenten voorgedaan

7. Gemeente Zeist. (2017). *Evaluatie van de noodopvang*.
8. Radar Advies. (2024). Onderzoek integratie en arbeidsparticipatie nieuwkomers Zeist. Rekenkamer Zeist. Verkregen van: https://www.radaradvies.nl/media/pages/publicaties-onderzoek/99db33127c-1764238062/zeist-rapport-rekenkamer.pdf

op en rondom het terrein.[9] Deze incidenten hebben geleid tot een aanscherping van de onderlinge afspraken voor de periode vanaf 2022. Vooral het belang van goede (externe) communicatie tussen alle ketenpartners is hierbij nadrukkelijk naar voren gekomen. Ook herhaalde, goede voorlichting en training over Nederlandse normen en regels is hierbij benadrukt. Deze aandachtspunten komen ook terug in een evaluatie die in 2017 geschreven is. Tegelijkertijd blijkt daaruit dat de ervaren veiligheid op en rondom het terrein overwegend goed is gebleven.

Zoals hierboven in de opsomming benoemd zijn er ook aanvullende werkafspraken opgesteld bij de bestuursovereenkomst tussen het COA, de gemeente Zeist en de gemeente Soest rondom de exploitatie van de opvanglocatie. Hierin staan onder andere punten verwerkt over de organisatie en de taken van het COA en over de gemeenten en de ketenpartners voor wat betreft communicatie, brandveiligheid en crisisbeheersing. Ook zijn aspecten van veiligheid en handhaving hierin meegenomen.

In de aanvullende werkafspraken is wat betreft veiligheid aandacht voor de manieren waarop partijen informatie met elkaar delen (bijvoorbeeld via een veldtafel om signalen te delen en vervolgacties te bepalen, het gebruik van een WhatsAppgroep om tussentijds signalen te delen en een COA-meldpunt voor klachten). Dit om verantwoordelijkheid bij het COA te leggen na meldingen vanuit de omgeving en burgers op de hoogte te brengen over wat ze kunnen verwachten na het doen van een melding. Daarnaast zijn er specifieke (veiligheids)afspraken gemaakt voor op de opvanglocatie en in de omgeving, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de maatregelen die het COA kan opleggen bij overlast en de zaken die de politie en boa's oppakken.

Genoemde veiligheidsaspecten in de klankbordgroepverslagen

Verslagen van de klankbordgroepbijeenkomsten die sinds de start van de noodopvang annex het azc over de jaren 2022-2025 zijn opgetekend geven in het algemeen aan dat de klankbordgroepleden weinig overlast ervaren. Zo wordt in 2022 gemeld: '*er zijn voor zover bekend nog geen voorvallen gemeld van incidenten in de omgeving naar aanleiding van de opvang*'. In 2023 is er '*weinig overlast van bewoners van het azc. Zij lopen veelal naar de PLUS en terug. Ten tijde van het oude azc (lees: rond 2016) was dat wel anders. Toen 'zwierven' bewoners door het gehele dorp en was ook sprake van drugsoverlast*'. En in 2026 wordt '*ook vanuit Soest aangegeven dat er eigenlijk weinig meldingen over azc-bewoners zijn. Er worden wel 'groepjes' personen bij de pinautomaten gesignaleerd, maar dat kan iedereen zijn'*. Toch worden in de verslagen bepaalde vormen van overlast en enige criminaliteit in de publieke ruimte genoemd die de aandacht verdienen. Het gaat schematisch dan om het volgende, waarbij vooral verkeersonveilig gedrag een constant aandachtspunt blijkt:

9. Denk hierbij aan: voordringen in de supermarkt, behoefte doen op straat of in tuinen van inwoners, onveilig verkeersgedrag, auto's die blijven staan aan de Kampweg, handel vanuit auto's, of een houding naar de inwoners van Soesterberg die als bedreigend is ervaren.

Tabel 3.1 – In de klankbordgroepverslagen vermelde overlast/criminaliteit in de publieke ruimte

Soort overlast/criminaliteit	**X: overlast/criminaliteit in betreffende jaar genoemd**			
	2022	2023	2024	2025
Overlast[10]				
Verkeersonveilig gedrag[11]	X	X	X	X
Groente- en fruitverkoper (zonder vergunning)				X
Parkeren van onbekende auto's in Soesterberg				X
Criminaliteit				
Winkeldiefstal		X		

Bron: verslagen klankbordgroepbijeenkomsten

Daarnaast zijn ook diverse risico's voor de veiligheid van COA-bewoners zelf genoemd. Het gaat dan om de volgende risico's:

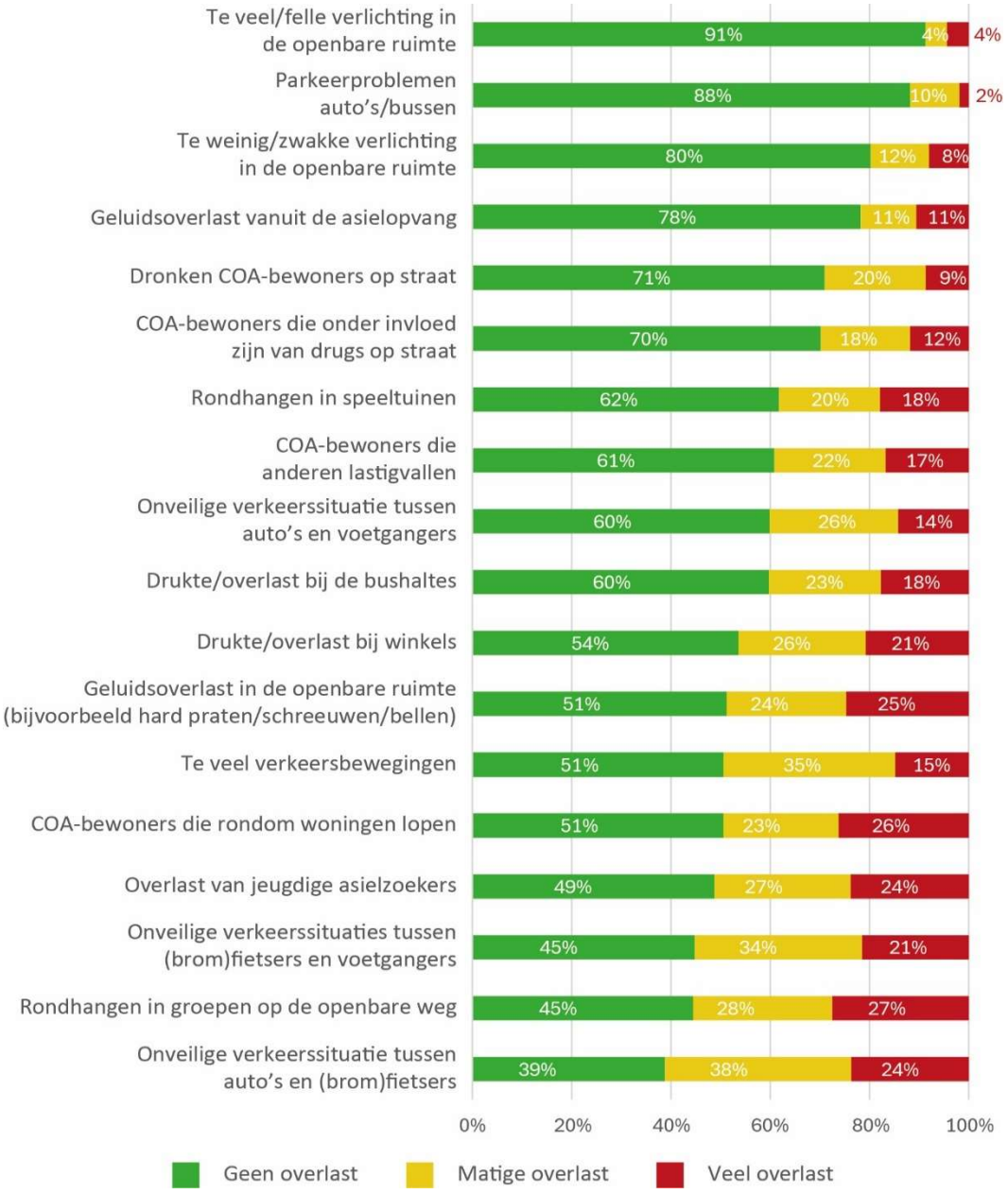
- De onbekendheid onder asielzoekers met de gevaren van vuurwerk;
- Te hard rijdend verkeer dat vanaf de snelweg via het viaduct richting de Kampweg rijdt, in combinatie met de aanvankelijk minder goede verlichting aldaar

3.2 Bevindingen uit het vragenlijstonderzoek[12]

Ervaren veiligheid valt uiteen in ervaringen met asielgerelateerde overlast of criminaliteit, veroorzaakt door de opvang zelf of COA-bewoners, en het veiligheidsgevoel. Belangrijk om te vermelden is dat meerdere respondenten eenzelfde incident kunnen melden. Daarom zijn de ervaringen in percentages, niet in absolute aantallen, weergegeven.

10. Belangrijk om te vermelden is dat het bij overlast om perceptie van de personen die overlast ervaren gaat. Dergelijke omstandigheden kunnen door anderen dus niet als overlastgevend ervaren worden.
11. Het gaat dan bijvoorbeeld over te hard/met te veel personen fietsen op fatbikes, fietsen op de stoep of aan de verkeerde kant van de Kampweg, lopen op straat en fietsen zonder licht.
12. Zie bijlage 1 voor zicht op de achtergrond van de respondenten.

Figuur 3.1 - Ervaringen met asielgerelateerde overlast (in %)

Als matige en veel overlast worden samengenomen, dan heeft gemiddeld 19 procent van de omwonenden aan de route richting het winkelcentrum overlast ervaren. Per overlastvorm bekeken betreft het volgens deze omwonenden vooral overlast vanwege verkeersdrukte, drukte die asielzoekers op bepaalde plekken veroorzaken en COA-bewoners die ergens alleen of in een groep zitten of staan.

Daarnaast is aan omwonenden aan de route richting het winkelcentrum gevraagd of ze nog andere overlast ervaren. Dit levert het volgende overzicht op, waarbij de kanttekening gemaakt moet worden dat veel vormen ook in figuur 3.1 al vermeld staan:

- Fatbikegebruik (12 keer genoemd)
- Verkeersregels negeren/fietsen zonder licht/midden op de weg lopen (6 keer genoemd)
- Soesterberg die ‘de asielopvang voor gemeente Zeist moet oplossen’ (4 keer genoemd)
- Veranderend straatbeeld/drukte op straat (4 keer genoemd)
- Schreeuwende/luidruchtige/bellende asielzoekers (3 keer genoemd)
- Surveillerende politie, brandweer en boa’s (2 keer genoemd)
- Auto verkeerd parkeren (2 keer genoemd)
- Afval op de weg (2 keer genoemd)
- Wildpoepen en -plassen (1 keer genoemd)

Verder konden respondenten aangeven in hoeverre zij ervaringen hebben met asielgerelateerde incidenten. Deze vraag resulteert vooral in vernieling, bedreiging en vermogensmisdrijven (zakkenrollerij en diefstal). Seksuele intimidatie, zo is onze ervaring, bestaat meestal uit sissen en naroepen.

Figuur 3.2 - Ervaringen met asielgerelateerde criminaliteit (in %)[13]

13. Vanuit onze ervaringen met monitoring rondom asielopvangen elders geeft het percentage respondenten dat aangeeft asielgerelateerde criminaliteit te ervaren niet het aantal incidenten weer. Meerdere respondenten kunnen namelijk hetzelfde incident aanhalen. En bovendien blijken incidenten, hoewel zo benoemd, niet altijd asielgerelateerd te zijn. Ook liggen de percentages hoger dan wij elders rondom asielopvanglocaties zien. Mogelijk is dit omdat we in de vraag terugkijken op de gehele periode (2022-2026) in plaats van jaarlijks, zoals we elders uitvragen.

Ook na deze vraag konden deze omwonenden aangeven of ze nog andere asielgerelateerde criminaliteit ervaren. Dit levert het volgende overzicht op, waarbij gemiddeld 9 procent van de omwonenden aan de route richting het winkelcentrum criminaliteit heeft ervaren. Vooral vernielingen, bedreigingen en vermogensdelicten worden dan genoemd. Wederom valt op dat veel vormen die daarnaast in de vrije invulruimte genoemd worden al in figuur 3.2 vermeld staan:[14]

- Diefstal (van fietsen, uit winkels, 7 keer genoemd)
- Intimidatie/bedreiging (6 keer genoemd)
- In privétuinen staan/ophouden bij voordeur (3 keer genoemd)
- Lachgasgebruik (3 keer genoemd)
- Drugs dealen (door derden, 3 keer genoemd)

Melden en opvolging van meldingen is essentieel

Om het beheer rondom asielopvanglocaties slagvaardig te houden, is het van belang dat er goede opvolging wordt gegeven na overlastmeldingen die door omwonenden en omliggende bedrijven worden gedaan. In dit geval is het niet zozeer van belang dát er overlast voorkomt, maar meer dat adequaat gereageerd wordt op de overlast; overlast is namelijk niet geheel uit te sluiten, alleen al omdat voorafgaand aan de opvanglocatie geen activiteiten op het terrein plaatsvonden en overlast een subjectief, van persoon tot persoon verschillend gegeven is; sommige omwonenden aan de route richting het winkelcentrum ervaren bepaalde overlastvormen eerder dan anderen. Dit is de subjectieve component die aan overlast kleeft.

In de kern ligt er dus een verantwoordelijkheid voor alle betrokken partijen voor wat betreft asielgerelateerde overlast- en criminaliteitsbeheersing: omwonenden/ondernemers zullen dit moeten melden,[15] COA, handhaving en eventueel de gemeente zullen moeten acteren hierop. Voor goed beheer achten wij terugkoppeling op de actie richting de meldende omwonende/ondernemer eveneens noodzakelijk, ook als de terugkoppeling bestaat uit de mededeling dat het geen asielgerelateerde overlast is (het was bijvoorbeeld geen COA-bewoner) of aan de overlast niets gedaan zal worden (bijvoorbeeld omdat het geen overlast is). Het is daarom relevant om te kijken in welke mate respondenten sinds de start van de noodopvang melding gemaakt hebben van overlast of aangifte gedaan hebben van criminaliteit die door bewoners van de noodopvang werd veroorzaakt. In hoofdstuk 5 komen we hierop terug.

14. Ook werd bij de vraag naar overige overlastvormen verschillende criminaliteitsvormen genoemd. Deze zijn in de criminaliteitsopsomming meegenomen. Dit geldt andersom ook voor overlast die bij criminaliteit werd genoemd.
15. Vooruitlopend op paragraaf 3.4: het blijkt dat bij zowel het COA als de handhavende instanties geen zware criminaliteitsincidenten, zoals bedreiging en seksuele delicten, gemeld zijn.

Veiligheidsgevoel

Gemiddeld geven omwonenden aan de route richting het winkelcentrum een 6,3 op een schaal van 1 (zeer onveilig gevoel) tot 10 (zeer veilig gevoel). Op basis van onze ervaring met monitoring van veiligheid rondom asielopvanglocaties ligt dit cijfer lager dan wat zou mogen worden verwacht na vier jaar exploitatie van de asielopvang. Een randvoorwaarde voor deze aanname is dat het eventuele overlast en criminaliteit dan steeds opgepakt en afgehandeld wordt door de beheerpartners.[16]

Daarnaast geven net iets meer dan de helft van de omwonenden aan de route richting het winkelcentrum (52%) aan zich onveiliger te voelen door de aanwezigheid van de asielopvang. De rest is van mening dat deze opvang geen invloed heeft (47%) of dat men zich juist veiliger voelt (1%). Ook is gevraagd naar de precieze oorzaak van het onveiligere gevoel, waarna het volgende is aangegeven:

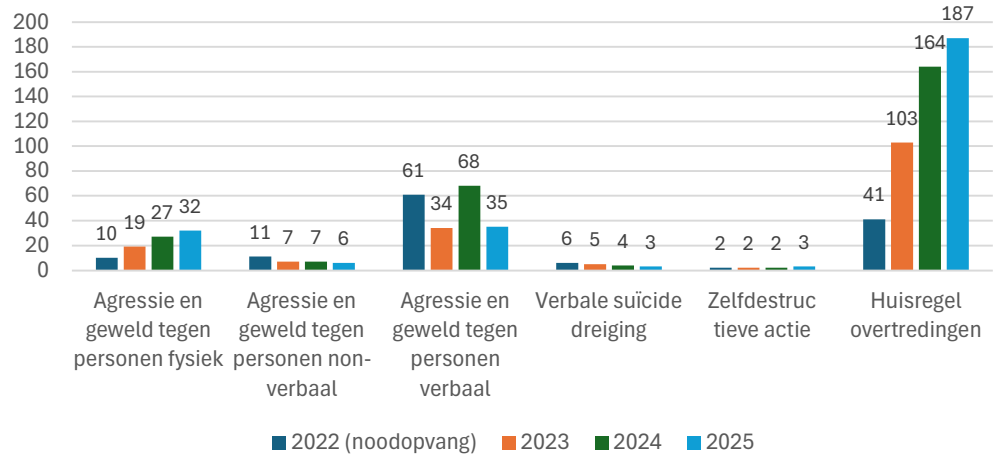
- Asielzoekers die in groepen rondhangen (12 keer genoemd)
- Asielzoekers die omwonenden aanspreken/nakijken/nafluiten (10 keer genoemd)
- Algemeen onveiligheidsgevoel onder vrouwen (8 keer genoemd)
- Onveilig fatbikegebruik (3 keer genoemd)
- Asielzoekers die andere normen en waarden hebben (2 keer genoemd)

3.3 Bevindingen uit de IBIS-analyse

Het COA registreert sinds 2015 alle incidenten in de opvanglocaties in het Integraal Bewoners Informatie Systeem (IBIS). Incidenten zijn gebeurtenissen waarbij de veiligheid, leefbaarheid en beheersbaarheid op een locatie in het geding zijn.[17] Zoals uit figuur 3.3 blijkt, gaat het meestal om lichtere feiten, namelijk het overtreden van de COA-huisregels. Het gaat dan bijvoorbeeld om de eigen woonruimte niet schoonmaken, koken of roken op de kamer of geluidsoverlast veroorzaken. Maar het gaat in geringere mate ook om zwaardere feiten, zoals verbale suïcidedreiging, suïcide, zelfbeschadiging of agressie en geweld tegen personen.

16. Zie bijvoorbeeld de volgende publicatie: bureaubeke.nl/wp-content/uploads/2026/04/Azc-Zutphen-negenmeting-leefbaarheid-en-veiligheid_februari-2026.pdf. Er is nog nader gekeken of binnen de gemeenten Zeist en Soest referentiecijfers voor het veiligheidsgevoel te geven zijn. Hiervoor hebben we de Veiligheidsmonitor 2025 van het CBS en de Barometer Leefbaarheid en Veiligheid 2026 van INVION bestudeerd. De data die hierin voor het veiligheidsgevoel worden geproduceerd hebben alleen geen betrekking op asielgerelateerde overlast, maar vooral op algemene of doelgroepspecifieke (bijvoorbeeld jeugd) overlast.
17. Bon: https://www.coa.nl/nl/incidentenregistraties

Figuur 3.3 – Door het COA geregistreerde incidenten op het terrein (in n)

Door de jaren heen zijn wisselende ontwikkelingen te zien. In het algemeen vertoont verbale agressie en geweld een wisselend beeld, waarbij vooral het jaar 2024 piekt.[18] Fysiek en non-verbaal geweld blijven, samengenomen, op ongeveer eenzelfde niveau. Suïcidedreiging en zelfdestructieve acties liggen op een laag niveau. Het overtreden van huisregels is in absolute en relatieve zin sterk aanwezig, hoewel dit dus vaak lichte feiten betreft.

We hebben nog nagevraagd of deze toename in incidenten mogelijk te logisch te verklaren is doordat door de jaren heen meer COA-bewoners gehuisvest werden. Voor de noodopvang in 2022 is dit het geval; het aantal COA-bewoners bedroeg toen 200, tegen 400 in de jaren 2023, 2024 en 2025. Maar juist voor de laatste drie jaren laat de incidentregistratie een wisselend beeld zien.

3.4 Bevindingen uit de schouw en de interviews

Uit de schouw en de interviews met omwonenden komt naar voren dat verkeersveiligheid een belangrijke rol speelt in het gevoel van onveiligheid dat zij ervaren. Met name het gedrag van fatbikegebruikers wordt als onveilig ervaren, bijvoorbeeld door hard en roekeloos rijden en het vervoeren van meerdere personen op één fatbike. Daarnaast worden enkele specifieke verkeerssituaties genoemd die onveilig zouden zijn, maar dan vooral voor COA-bewoners zelf. Het gaat dan bijvoorbeeld over de t-splitsing bij de afrit van de snelweg aan de Kampweg die onoverzichtelijk is en voor onveilige situaties zorgt omdat automobilisten hard de bocht kunnen nemen. Daarnaast is de weg naar de begraafplaats een aandachtspunt volgens enkele omwonenden. Hier leren COA-bewoners fietsen en zou het risico van botsingen met wandelende/fietsende buurtbewoners bestaan. Verder wordt het viaduct over de snelweg, richting Soesterberg als gevaarlijk bestempeld door de geplaatste betonnen blokken. Hierbij bestaat ook weer de zorg dat het met name onveilig is voor COA-bewoners die net leren fietsen. Deze verkeerssituaties en het ervaren

18. We hebben gekeken of deze toename mogelijk te verklaren is doordat door de jaren heen meer COA-bewoners gehuisvest werden. Dit is niet het geval.

onveilige verkeersgedrag vormen voor de geïnterviewden de grootste bron van zorg, niet alleen voor inwoners van met name Soesterberg zelf, maar ook voor de COA-bewoners.

Onveiligheid door (fysiek) geweld lijkt zich te beperken tot de locatie zelf; in de interviews met zowel omwonenden als professionals hebben we niet vernomen dat dit tussen COA-bewoners en inwoners speelt. Dit in tegenstelling tot wat respondenten in de vragenlijst aangaven, hoewel hier enige nuancering aan is gegeven. Wat betreft geweld op de opvanglocatie worden enkele vechtpartijen onder jongeren genoemd of een incident met twee COA-bewoners en de politie dat breed uitgemeten is in de media.

Buiten het terrein hebben zich enkele incidenten voorgedaan, zoals fietsendiefstal en een COA-bewoner die door een tuin van een omwonende loopt, maar deze lijken beperkt in omvang en is het in sommige gevallen de vraag of de 'dader' daadwerkelijk iemand van Kamp van Zeist is.

Drugsgebruik en- handel komt in de omgeving voor, maar wordt niet specifiek in verband gebracht met de bewoners van de locatie. Professionals zijn daarnaast bekend met signalen over de illegale verkoop van sigaretten door COA-bewoners, maar geven aan dit zelf niet te hebben waargenomen.

Het merendeel van de door Bureau Beke gesproken winkeliers en andere ondernemers geeft aan weinig tot geen overlast of criminaliteit te ervaren en heeft geen behoefte aan aanvullende afspraken. De enkele ondernemer die wel negatieve ervaringen heeft, noemt voornamelijk winkeldiefstal ('het graaien in bakken'). Zij vinden het belangrijk om hierover goede afspraken te maken (voor zo ver dit er al niet is) en contact hierover te onderhouden met het COA.

Professionals benadrukken dat de COA-bewoners op het veiligheidsthema niet wezenlijk anders zijn dan reguliere inwoners. Enige lichte vormen van vermogenscriminaliteit (bijvoorbeeld winkeldiefstal) komt onder de COA-bewoners voor, maar niet in grotere mate dan onder reguliere bewoners, zo stellen de professionals. Ook zien zij geen explosieve toename van andere vormen van criminaliteit of overlast in de omgeving sinds de komst van de asielopvanglocatie. Geconcludeerd kan daarom worden dat er in ieder geval sprake is van discrepantie tussen hetgeen respondenten in de vragenlijst rondom overlast en criminaliteit aangeven en de meldingen die hierover binnen komen bij de professionals.[19]

19. Bij de door respondenten in de vragenlijst ervaren criminaliteit (figuur 3.2) hebben we hieromtrent al enige nuancering aangegeven.

4 Ingezette maatregelen en initiatieven

In dit hoofdstuk gaan we dieper in op maatregelen die zijn ingezet om de leefbaarheid en veiligheid in de omgeving te beheersen. Het gaat dan om maatregelen die gericht zijn op de omgeving van de opvanglocatie. De basis voor dit hoofdstuk ligt in de bestudering van de documenten waarin maatregelen genoemd worden en in de vragenlijst. Daarin is vooral gevraagd naar bekendheid met en mening van omwonenden aan de route richting het winkelcentrum met de huidige maatregelen en suggesties voor eventueel aanvullende maatregelen.

4.1 Bevindingen uit de documentanalyse

Vooraf gewenst maatregelen in de documenten
In 2022 is door de gemeenteraad van Soest een brief opgesteld waarin woorden zijn gegeven aan de gevoelens, zorgen en wensen van inwoners.[20] In deze brief zijn verschillende aandachtspunten en voorgenomen maatregelen benoemd:

- Inspraak en betrokkenheid van omwonenden: er zou een klankbordgroep worden georganiseerd, evenals een meldpunt voor overlast.
- Toegang tot voorzieningen: er zou worden geïnvesteerd in de toegang tot onderwijs en maatschappelijke voorzieningen voor COA-bewoners.
- Betrokkenheid van maatschappelijke organisaties: er zou worden geïnvesteerd in de betrokkenheid van maatschappelijke organisaties en instellingen bij de begeleiding van COA-bewoners.
- Veiligheidsbeleving: de veiligheidsbeleving van inwoners werd benoemd als een urgent aandachtspunt, zowel in objectieve als subjectieve zin.

Daarnaast hebben omwonenden voorgesteld om te komen tot een structurele samenwerking tussen gemeente Zeist, Soest en eventuele andere eigenaren van het terrein. Ook is voorgesteld om één vast aanspreekpunt namens beide gemeenten aan te wijzen voor inwoners. Verder is door omwonenden aangegeven dat inwoners actief zouden moeten kunnen meedenken over de toekomstige invulling van het terrein.

20. Brief van de gemeente Soest aan de gemeenteraad Zeist met als titel: Terugkoppeling van Avond Samenleving Soesterberg d.d. 19 januari 2022 over verzoek COA opvang vluchtelingen Kamp van Zeist.

Daadwerkelijk gerealiseerde maatregelen in de documenten
In de documentatie van een beleidsmedewerker vanuit Zeist is een overzicht opgenomen van maatregelen die in de betreffende periode 2022 tot heden zijn getroffen:

- Bij de start van de opvang zijn bestuurlijke uitgangspunten vastgesteld rond leefbaarheid en veiligheid, onderwijs, maatschappelijke voorzieningen, bereikbaarheid, kwaliteit van opvang en betrokkenheid van maatschappelijke organisaties;
- Er zijn afspraken gemaakt over structurele monitoring en evaluatie van de opvanglocatie, waarbij veiligheid, leefbaarheid, onderwijs, bereikbaarheid en maatschappelijke betrokkenheid expliciet worden betrokken. Monitoring en evaluatie vindt plaats doormiddel van periodieke overleggen met partners;
- COA, gemeenten, politie en boa's werken samen binnen vaste overlegstructuren;
- Het COA heeft een meldpunt per e-mail en een 24/7 bereikbaar telefoonnummer ingericht. Meldingen worden geregistreerd en inwoners ontvangen waar mogelijk een terugkoppeling;
- Op en rond de locatie is ingezet op zichtbaar toezicht en handhaving door COA, politie en boa's. Bij strafbare feiten wordt aangifte gedaan en waar nodig wordt politie-inzet gepleegd;
- Voor kinderen zijn onderwijsvoorzieningen georganiseerd, Wereldkidz Albatros voor het basisonderwijs;
- Voor bewoners zijn dagbestedingsactiviteiten opgezet, zoals sport, taalcafés, wandelactiviteiten en fietslessen et cetera;
- Vrijwilligers zijn actief betrokken bij de opvang en organiseren samen met COA en maatschappelijke organisaties diverse activiteiten voor bewoners;
- Voor vergunninghouders is ingezet op voorinburgering, taalonderwijs, participatie en toeleiding naar werk en vrijwilligerswerk.

Genoemde maatregelen in de klankbordgroepverslagen
Uit de verslagen van de klankbordgroepbijeenkomsten blijkt dat diverse maatregelen zijn getroffen om de leefbaarheid en veiligheid op en rondom het azc te bevorderen. Schematisch gaat het over de volgende genoemde maatregelen, opgedeeld naar leefbaarheids- en veiligheidsmaatregelen:

Tabel 4.1 – In de klankbordgroepverslagen vermelde maatregelen

Maatregelen	**Vooral gericht op:**			
	Omwo-nenden	Alle COA-bewoners	Jon-gere COA-bewoners	Volwas-sen COA-bewoners
Leefbaarheidsmaatregelen				
Plaatsen wifimast		X		
Aanleveren speelbadjes/speelgoed			X	
Informatieverstrekking lichamelijke veiligheid[21]		X		
Informatieverstrekking normen en waarden		X		
Instructie op verkeers- en fietsveiligheid[22]		X		
Verlichting viaduct, Kampweg en fietspadherstel	X	X		
Activiteiten vanuit vrijwilligerswerk[23]		X		
Organiseren open dag COA	X	X		
Hulpverleningsdagen politie[24]		X		
Betaald werk via de CWI-jobhunter[25]				X
Vrijwilligerswerk via de Meedoenbalie				X
Tiewrapmethode tegen weesfietsen	X	X		
Veiligheidsmaatregelen				
Lampen rondom/bij entree azc hersteld	X	X		
Wijkagent die met omwonenden in gesprek gaat	X			
COA-telefoonnummer als meldnummer klachten	X			
Incidentmeldingen bij de politie	X			
Cameratoezicht op het terrein		X		
Overlastveroorzakers overplaatsen		X		
Project 'Intensieve Begeleiding op Locatie'		X		
Aanpassen verkeerssituatie viaduct[26]	X	X		

21. Bijvoorbeeld tekenbeten, open zwemwater en plukken/eten van wilde paddenstoelen.
22. Het gaat dan zowel om fietslessen, maar ook fietsreparatie. In 2023 wordt specifiek aangegeven dat ook aandacht wordt besteed aan verkeerstrainingen en verkeerslessen.
23. Genoemd zijn: wandelen met COA-bewoners, trainingen 'wonen en leven op een COA-locatie', voorlichting over samenleven met diverse geloofsgemeenschappen, een koffie-uurtje voor nieuwe bewoners, aanbieden van sport en spel (bijvoorbeeld hardlopen, voetbaltraining, volleybal, fitness, zwemlessen, een buitenspeeldag (ook voor kinderen uit Soest en Zeist), de avondvierdaagse en de zogenaamde 'Sylvestercross'), naailes, kookworkshops, LHBTI-avond, filmavond, een klassiek concert op het terrein, de workshop Henna, Team-up (voor 12- t/m 17-jarigen), een moestuin, leesbevordering (het 'taalmaatjesproject') en scholing (onder andere een basisschool), scouting, prikstokploegen (zogenaamde 'Streetmasters'), Lobbus (zomervakantiespektakel), kinderactiviteiten rondom het Suikerfeest/Sint Maarten, Kerstviering en zelfwerkzaamheid via de Meedoen-/participatiehoek. MeanderOmnium en Time for You organiseren veel van deze activiteiten.
24. De bedoeling hiervan is om COA-bewoners die minder bekend zijn met de politie of juist extra belangstellend voor de politie zijn onderling kennis te laten maken. Dit om de drempel te verlagen.
25. Waarschijnlijk zal een tweede jobhunter in de nabije toekomst ingezet gaan worden.
26. Denk hierbij aan de verlichting en de betonnen geleiders op het viaduct.

Veel van de maatregelen zijn aan het begin van de exploitatie van de noodopvang, in 2022 gerealiseerd, maar enkele maatregelen lijken ogenschijnlijk nooit van de grond gekomen, bijvoorbeeld omdat COA-bewoners geen interesse hadden (onder andere avondvierdaagse), omdat er '*gebrek aan deelnemers uit het dorp*' was (voor de prikstokploegactiviteiten) of omdat professionals geen tijd/capaciteit hadden (onder andere hulpverleningsdagen van de politie). Ook blijkt uit de klankbordgroepverslagen dat bepaalde maatregelen in de gehele periode aandacht bleven vereisen. Het gaat dan vooral om de maatregelen rondom verkeers- en fietsveiligheid; ook nog in 2026 geven klankbordgroepleden aan dat hieromtrent risico's blijven bestaan.

Een langlopend punt van aandacht is de verlichting aan het eind van de afrit van de Kampweg en op het viaduct. Doordat dit deels terrein van de provincie is, heeft dit traject lang gelopen.[27] Ook worden in de klankbordgroepverslagen enkele suggesties gegeven voor aanvullende maatregelen. Het gaat dan om:

- Controle op fatbikes met/zonder gashandel
- Het weghalen van oude fietswrakken bij de bushalte aan de Kampweg

4.2 Bevindingen uit het vragenlijstonderzoek

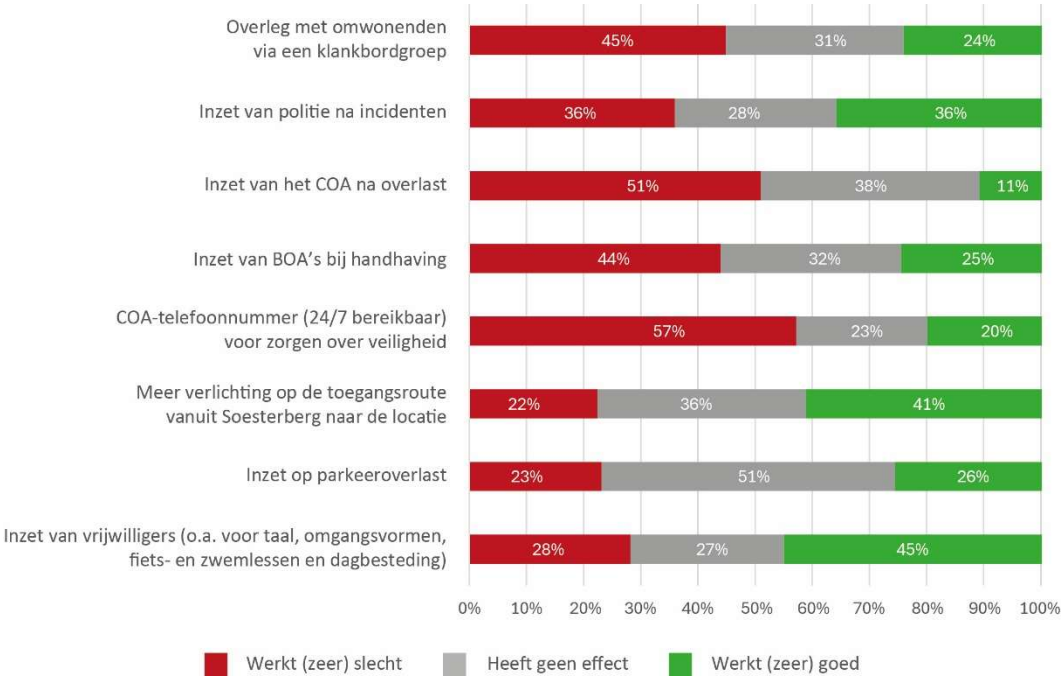
Bekendheid met en effectiviteit van ingezette maatregelen

Gemiddeld is bijna twee derde van de omwonenden aan de route richting het winkelcentrum (62%) niet bekend met de huidige maatregelen om de leefbaarheid en veiligheid rondom de asielopvang te beheersen. Respondenten zijn het meest bekend met het plaatsen van meer verlichting op de toegangsroute vanuit Soesterberg naar de locatie (54 procent) en het minst bekend met het COA-telefoonnummer (24/7 bereikbaar) voor zorgen over veiligheid (22 procent), terwijl dit wel essentieel is voor goed beheer.

Een klein aantal omwonenden aan de route richting het winkelcentrum dat de maatregelen wel kent heeft hun mening gegeven over de effectiviteit hiervan (zie figuur 4.1). Uit deze figuur is te herleiden dat deze omwonenden die de maatregelen kennen vooral de inzet van vrijwilligers en de extra verlichting als (zeer) effectief beschouwen, hoewel dit niet door de meerderheid van de mensen wordt aangegeven. Verder zijn omwonenden aan de route richting het winkelcentrum in de meerderheid van mening dat het COA-telefoonnummer en de inzet van het COA na overlast (zeer) slecht werkt.

27. In het klankbordgroepverslag van 13 mei 2026 wordt echter aangegeven dat '*de verkeerssituatie op de brug flink verbeterd is en binnen de aangegeven tijd is geregeld'*. Desondanks, zo zal verderop blijken in de interviewbevindingen, geven enkele klankbordgroepleden in de schouw aan dat de situatie rondom het viaduct nog niet helemaal naar tevredenheid opgelost is, vooral wat betreft de verlichting en de betonnen rand die het fietspad van de weg scheidt. Verlichting op het viaduct is alleen niet toegestaan, vanwege het risico op het verblinden van snelweggebruikers. Wel zijn door klankbordgroepleden alternatieven gesuggereerd ten aanzien van lager op de grond geplaatste verlichting die het snelwegverkeer niet kan verblinden.

Figuur 4.1 - Mening van respondenten over de effectiviteit van ingezette maatregelen (in %)[28]

Maar liefst 61 omwonenden aan de route richting het winkelcentrum geven suggesties voor aanvullende maatregelen.[29] In volgorde van aantallen keren genoemd gaat het om de volgende suggesties:[30]

- Meer gezinnen/minder alleenstaande jonge mannen huisvesten (11 keer genoemd)
- Fatbikegebruik demotiveren/fatbikes controleren op opvoeren (9 keer genoemd)
- Politie/gemeentelijke handhaving meer en zichtbaarder laten surveilleren (8 keer genoemd)
- COA-bewoners wijzen op/les geven in normen en waarden, bijvoorbeeld richting vrouwen (7 keer genoemd)
- Meer transparante communicatie richting omwonenden over incidenten(afhandeling), maar ook positieve gebeurtenissen rondom de opvanglocatie (5 keer genoemd)

28. Deze tabel staat weergegeven in percentages, omdat de voorgelegde maatregelen niet door alle respondenten zijn ingevuld, maar de onderlinge vergelijkbaarheid noodzakelijk was.
29. Een aantal omwonenden aan de route richting het winkelcentrum suggereert de maatregel om te stoppen met de exploitatie van het azc of deze meer richting Zeist te verplaatsen of op de locatie minder COA-bewoners op te nemen. Deze suggesties vallen alleen buiten onze evaluatie-opdracht.
30. De omwonenden aan de route richting het winkelcentrum hebben aan het eind van de vragenlijst ook de gelegenheid gekregen om overige opmerkingen te maken. Daar waar ook nog suggesties voor maatregelen werden genoemd, zijn deze in het overzicht van genoemde maatregelen meegenomen.

- Dagbesteding/werk/sportmogelijkheden/jeugdactiviteiten aanbieden (4 keer genoemd)
- Rommel langs Kampweg aanpakken, door a) plaatsen extra vuilnisbakken en b) opruimacties met prikploegen (3 keer genoemd)
- Verlichting op fiets controleren en verplichten (3 keer genoemd)
- Klachtenafhandeling door het COA verbeteren (3 keer genoemd)
- Pendelbus voor alleen COA-bewoners tussen azc en winkels faciliteren (3 keer genoemd)
- COA-bewoners fiets-/verkeersles geven (3 keer genoemd)
- Avondklok instellen voor COA-bewoners (na bepaalde tijd niet meer buiten het COA-terrein mogen verblijven (2 keer genoemd)
- Betere verlichting bij afrit snelweg aanleggen (1 keer genoemd)
- Toezichtscamera's aan de Kampweg plaatsen (1 keer genoemd)
- Fietswrakken bij bushalte weghalen (1 keer genoemd)

4.3 Bevindingen uit de schouw en de interviews

Uit de schouw en de interviews komt naar voren dat vrijwel alle ingezette maatregelen op dit moment nog steeds kunnen worden ingezet of doorlopen. Over het algemeen zijn de gesproken professionals tevreden over het beheer rondom de asielopvanglocatie; zij zijn van mening dat de huidige maatregelen goed aansluiten bij de behoeften.

Hieronder zijn enkele mogelijkheden voor aanvullende maatregelen opgetekend. Deze zijn naar voren gekomen in de gesprekken met professionals, omwonenden aan de route richting het winkelcentrum en ondernemers/winkeliers en hebben betrekking op communicatie en samenwerking, fysieke maatregelen en sociale ondersteuning en dagbesteding.

Communicatie en samenwerking

Op het gebied van communicatie en samenwerking is behoefte aan meer onderlinge afstemming. Zo geven enkele professionals aan dat zij, voor zover de privacywetgeving dit toestaat, vanuit het COA op de hoogte gehouden willen worden van onrust en incidenten die zich op locatie voordoen. Het doel hiervan is om te voorkomen dat onrust die op het terrein ontstaat zich buiten de locatie voortzet, zonder dat andere betrokken professionals hiervan op de hoogte zijn. Een betere uitwisseling van informatie op de locatie kan daarmee mogelijk bijdragen aan een snellere signalering buiten de locatie en een meer gecoördineerde aanpak.

Fysieke maatregelen

Op het gebied van fysieke maatregelen zijn al verschillende zaken opgepakt. Zo is gekeken naar het aanpassen van de verlichting, hoewel dit vanwege juridische en praktische aspecten niet altijd eenvoudig bleek. Zoals al eerder benoemd staat er nog een vraag open over verlichting op het viaduct. De situatie rondom het viaduct is volgens enkele omwonenden nog niet helemaal naar tevredenheid opgelost, vooral wat betreft de verlichting en de betonnen blokken die het fietspad van de weg scheidt. Verlichting op het viaduct is alleen niet toegestaan, vanwege het risico op het verblinden van snelweggebruikers. Wel zijn door klankbordgroepleden alternatieven gesuggereerd ten aanzien van lager op de grond geplaatste verlichting die het snelwegverkeer mogelijk niet verblindt.

Ook het groen aan de Kampweg vraagt volgens omwonenden, zoals al eerder benoemd is, aandacht. Overhangend of te hoog groen dat in de openbare ruimte de verlichting belemmert dient periodiek te worden bijgehouden.

Sociale maatregelen en dagbesteding

In de gesprekken is relatief veel aandacht besteed aan sociale maatregelen. Met name de behoefte aan meer structurele dagbesteding en vrijwilligersinzet wordt door vooral professionals in gesprekken genoemd. Zo kan er meer aandacht besteed worden aan de uitwisseling tussen inwoners van Soesterberg en het COA; meer interactie kan zorgen voor meer integratie en participatie van COA-bewoners in de samenleving. Daarnaast blijkt er ook een positieve uitwerking voor burgers te zijn. Uit onderzoek van Motivaction blijkt dat mensen vaak een positiever beeld hebben over vluchtelingen wanneer ze daadwerkelijk met hen in contact zijn gekomen. Ontmoetingen helpen om anders naar vluchtelingen te kijken.[31]

Vanuit diverse gesproken welzijnsorganisaties komt het belang naar voren om meer in te zetten op activiteiten voor specifieke subgroepen COA-bewoners. Vooral voor jongeren is volgens professionals momenteel te weinig te doen, met name voor de groep van 14 tot 18 jaar. Juist deze groep verdient volgens hen extra aandacht; ook vanuit preventief oogpunt is het van belang om jongeren in beeld te hebben en zicht te houden op wat er onder hen speelt. Een breder en meer passend jeugdaanbod kan hieraan bijdragen. Het biedt jongeren bovendien de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten, ervaringen te delen en eerder hulp of ondersteuning te vragen wanneer dat nodig is. Een jongerenwerker zou hier een goede rol in kunnen spelen, hier zijn positieve ervaringen mee opgedaan in het verleden.[32] Een aandachtspunt hierbij is dat de locatie relatief afgezonderd ligt van Zeist. Hierdoor is de drempel om deel te nemen aan activiteiten buiten de locatie, zoals sport, hoger. Maar deels heeft dit ook te maken met de bereidheid van sportclubs om COA-bewoners in te schrijven. Het is daarom van belang om te kijken naar een aanbod dat voor bewoners daadwerkelijk toegankelijk en aantrekkelijk is.

---

31. Kamphuis, A., & Nel, E. (2026). Peiling Wereldvluchtelingendag - rapportage. Verkregen van: https://www.vluchtelingenwerk.nl/uploads/2026-06/onderzoek-vluchtelingenwerk.pdf
32. Recentelijk (23-07-2026) is er een vacature geplaatst voor een jongerenwerker voor het AZC Kamp van Zeist vanuit MeanderOmnium.

Ook voor vrouwen is meer passend aanbod gewenst, zo geven enkele professionals aan. Een professional merkt op dat een deel van het bestaande aanbod relatief veel mannelijke bewoners aantrekt. Het is daarom belangrijk om ook voldoende aandacht te hebben voor de positie en behoeften van vrouwelijke bewoners. Dit vraagt om actieve signalering van hoe het met hen gaat en om hen goed te informeren over de mogelijkheden die zij in Nederland hebben. Naast educatieve activiteiten, bijvoorbeeld gericht op een opleiding en het vergroten van kansen op de arbeidsmarkt, kan hierbij worden gedacht aan dagbesteding waaraan vrouwen zelfstandig kunnen deelnemen, dus ook zonder hun partner. Op deze manier kan het aanbod bijdragen aan zowel participatie als het versterken van de zelfstandigheid van vrouwen. Ook kinderopvang wordt in dit verband als aandachtspunt genoemd. Hier ligt volgens de professionals mede een rol voor de gemeente. Voldoende en passende kinderopvang kan ervoor zorgen dat vrouwen op termijn gemakkelijker een opleiding kunnen volgen of kunnen gaan werken.

De punten die in voorgaande alinea's zijn benoemd zijn vooral te beschouwen als verbeter- en aandachtspunten voor de verdere ontwikkeling, en niet als noodzakelijke aanvullende maatregelen vanwege ernstige knelpunten.

4.4 Knelpunten en kansen bij (welzijns)initiatieven

Om meer inzicht te krijgen in leefbaarheidsaspecten zijn gesprekken gevoerd met diverse (welzijns)organisaties. Het betreft dan bijvoorbeeld Buddy to Buddy, MeanderOmnium en de PLUS (als werkgever). Ook is gesproken of gemaild met Wereldkidz Albatros, de Banninghal, voetbalvereniging VV Het Vliegdorp en het cultureel centrum/de bibliotheek. De inzichten rondom knelpunten en kansen voor de asielopvanglocatie staan hierna opgetekend.[33]

Buddy to Buddy

In het gesprek met Buddy to Buddy worden enkele aandachtspunten genoemd en kansen gezien voor de toekomst. Zo wordt er aangegeven dat zij het wenselijk zouden vinden om meer afstemming te hebben met ketenpartners. Met name een betere afstemming met het COA over het organiseren van activiteiten. Bijvoorbeeld door contact te hebben met een vaste contactpersoon die aankondigt dat er een activiteit is op de locatie en ondersteunt in de organisatie. Hier ligt ook een kans. Geopperd wordt dat het een idee zou zijn om COA-bewoners een functie aan te bieden om zo reguliere COA-activiteiten te ondersteunen. Dit mes snijdt aan twee kanten; medewerkers worden ontlast en COA-bewoners werken aan het opdoen van werkervaring in Nederland. Op diverse COA-locaties gebeurt dit al.[34]

Daarnaast is nu ongeveer eens per drie maanden overleg met ketenpartners, voornamelijk om te horen waar iedereen mee bezig is. Bij Buddy to Buddy bestaat behoefte

33. In bijlage 2 staat enige achtergrondinformatie over de betreffende instelling, de inzet die zij voor de asielopvanglocatie plegen en hun praktijkervaringen.
34. https://www.coa.nl/nl/werken

aan frequenter overleg, zodat aanbod meer samengebracht kan worden en hier concrete afspraken, met een centrale regievoerder, over gemaakt worden.

Een laatste punt is dat buddy's soms een drempel ervaren om naar het wat verder gelegen Kamp van Zeist te reizen met het openbaar vervoer. Een suggestie is daarom om buddy's dan bij de bus op te halen met een busje.

MeanderOmnium

Ook vanuit MeanderOmnium wordt de wens geuit om vraag van COA-bewoners en het aanbod meer op elkaar af te stemmen. Wat betreft deelname aan de activiteiten valt het hen op dat er weinig gebruik wordt gemaakt van bepaalde diensten, bijvoorbeeld de aangeboden fietslessen aan COA-bewoners. Dit is een opvallend gegeven omdat er juist zorgen zijn om de verkeersveiligheid rondom de opvanglocatie. Vanuit MeanderOmnium wordt eveneens aangegeven dat actiever contact met het COA gewenst is; enerzijds om in geval van incidenten op de hoogte te zijn van de situatie en dit ook mede kunnen delen aan vrijwilligers, zodat zij niet voor verassingen komen te staan als ze activiteiten organiseren. Anderzijds wordt belang gehecht aan het nog meer afstemmen over de aangeboden activiteiten, hoewel hiervoor bij het COA beperkte tijd lijkt te zijn. Vanuit MeanderOmnium wordt het wenselijk geacht om COA-medewerkers hiervoor meer in te roosteren, om meer toeleiding naar (werk)activiteiten te bevorderen.

In het verlengde van het voorgaande punt zou de potentie van het welzijnsaanbod in Zeist en Soest nog meer en beter benut mogen worden. Momenteel heerst bij enkele professionals het idee dat nog niet bekend is wat er allemaal mogelijk is. Een gedachte is om hier één regiehouder voor aan te wijzen, iemand die het aanbod in kaart brengt, onder de aandacht brengt en een vinger aan de pols houdt. Momenteel is er maandelijks een overleg om activiteiten door te spreken en verwachtingen uit te spreken.

Een aandachtspunt dat daarnaast speelt is de beperkte beschikbaarheid van de jobhunter om COA-bewoners toe te leiden naar werk (8 uur per week). Met name de vraag naar begeleiding richting betaald werk is groter dan het huidige aanbod. Vooral jonge mannen willen graag aan het werk en hebben behoefte aan ondersteuning bij het vinden van werk. Op het moment van het gesprek (juli 2026) met MeanderOmnium was er een wachtlijst bij hen bekend van 30 mensen.

Voor de toeleiding naar betaald werk is het van belang dan mensen hier klaar voor zijn. Toch is de animo voor het uitvoeren van vrijwilligerswerk (wat als opstap kan dienen) niet heel hoog. Dit heeft volgens respondenten meerdere oorzaken: er wordt enigszins argwanend naar onbetaald werk gekeken en het blijkt lastig om COA-bewoners te plaatsen omdat ze soms nog weinig Nederlands of Engels spreken. Tot slot zien niet alle werkgevers het zitten om vrijwilligers in dienst te nemen; men weet niet goed wat ze kunnen verwachten en er heerst enige onwetendheid. Deze laatste twee punten gelden overigens ook voor betaald werk. De inzet op toeleiding naar (betaald) werk wordt als zeer gewenst ervaren, zowel door professionals als door omwonenden.

Verder blijkt uit de gesprekken dat slechts een beperkte doelgroep deelneemt aan georganiseerde activiteiten en een traject starten met de jobhunter. Dit zijn voornamelijk (jonge) mannen. Respondenten geven aan dat het wenselijk is om een bredere doelgroep

aan te trekken. Het gaat dan allereerst om vrouwen, waarbij gesteld wordt dat deze doelgroep drempels ervaren. Hierbij kan gedacht worden aan het hebben van kleine kinderen. Maar ook is er weinig zicht op moeders van oudere kinderen en hun dagbesteding.

Daarnaast was er in het verleden een jongerencoach betrokken bij de opvanglocatie die veel activiteiten organiseerde en een goede klik had met de doelgroep. Het aansluiten bij de leefwereld van jongeren is van belang om zicht te hebben op de doelgroep, ook om bijvoorbeeld overlast door verveling voor te zijn. Momenteel is er door onvoorziene omstandigheden geen aparte jongerenwerker werkzaam op de locatie; wel wordt hiervoor geworven. Vanuit professionals wordt het belang hiervan nadrukkelijk benoemd.

Overige bevraagde organisaties

Naast bovengenoemde organisaties zijn er nog diverse andere welzijnsinitiatieven in de gemeente Zeist.[35] Enkel hiervan zijn nog gesproken of hebben een mailreactie gegeven. Zo loopt *WereldKidz Albatros* soms aan tegen de gevolgen van de langdurige asielprocedure; dit zorgt voor onzekerheid en onrust in de gezinnen en dus ook bij de kinderen. Dit is alleen een punt dat niet in de lokale invloedssfeer van het COA of andere lokale beheerpartners ligt.

Daarnaast fungeert de *PLUS* als werkgever voor enkele COA-bewoners. Over het algemeen zijn de ervaringen met deze werknemers goed. Een voordeel van deze samenwerking is dat de communicatielijnen onderling erg goed zijn en er snel geschakeld kan worden wanneer dat nodig is.

Er is ook contact gezocht met sociaal-cultureel centrum *De Basis*. Vanuit deze instelling is aangegeven dat er momenteel niks specifieks door de bibliotheek georganiseerd wordt voor bewoners van de asielopvang.

Ten slotte geeft voetbalvereniging *VV 't Vliegdorp* aan geen rol te willen spelen in eventuele dagbesteding. Een reden is hier niet voor aangedragen.

35. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan: Club Zeist; zij regelen de zwemlessen voor kinderen.

5 Beheermatig samenwerken en melden

In dit hoofdstuk gaan we vanuit verschillende bronnen in op de aspecten die te maken hebben met het beheermatig samenwerken tussen de betrokken partners en het doen van meldingen rondom (ervaren) overlast van COA-bewoners.

5.1 Bevindingen uit de documentanalyse

Genoemde punten in de documenten
Vanuit documentatie komt naar voren dat inwoners van Soest en Zeist het naleven van afspraken door de betrokken partijen en communicatie hierover centraal stellen. Het gaat dan vooral om het einde van de asielopvangtermijn en, daarmee samenhangend, afspraken rondom de toekomstige bestemming van Kamp van Zeist.

Genoemde punten in de klankbordgroepverslagen
Uit de klankbordgroepverslagen blijkt meerdere malen dat (de communicatie rondom) het COA-telefoonnummer, om overlast te melden, een aandachtspunt is. Niet alleen ten aanzien van de situaties die gemeld kunnen worden, maar ook bij wie dat moet (COA of politie). Naar onze mening is het essentieel dat hierin meer duidelijkheid komt. Aan deze communicatie zullen we in hoofdstuk 6 aandacht schenken.

'Communicatie' is ook in een wat breder perspectief een aandachtspunt en kan, mits goed uitgevoerd, naar onze mening veel onrust onder omwonenden voorkomen. Zo wordt in 2023 opgemerkt dat er veel ambulanceverkeer is bij het azc. '*Dat heeft er mee te maken dat deze locatie vrij dicht bij UMC Utrecht gesitueerd is. Wij hebben dan ook een aantal bewoners die chronisch/zeer ernstig ziek zijn*'. Het zou goed zijn om dergelijke informatie periodiek breder te communiceren, bijvoorbeeld in een online of fysieke nieuwsbrief aan huis. Hetzelfde geldt voor de kennelijke onduidelijkheid die er heerst rondom het werkterrein van boa's uit Soest. In 2023 wordt namelijk opgemerkt: '*boa's* (lees: 'uit Soest') *keren bij het viaduct om* (lees: 'op de grens tussen gemeente Soest en gemeente Zeist'*). Het zou leuk zijn als zij eens langskomen'*. Ten slotte willen we wijzen op de in de klankbordgroepverslagen regelmatig terugkerende opmerkingen over de verlichting op het viaduct. Het blijkt dat dit volgens de provincie niet mag, om het snelwegverkeer niet te hinderen. Het zou goed zijn om dit breder te communiceren.

Communicatie kan ook vanuit een meer positief perspectief ingezet worden. Zo wordt rondom de open dag van het COA in een klankbordgroepverslag in 2025 aangegeven '*dat dit niet goed gecommuniceerd zou zijn'*. Dergelijke activiteiten, die mede gericht zijn op omwonenden, zouden dan ook breder gecommuniceerd moeten worden.

5.2 Bevindingen uit het vragenlijstonderzoek

In hoofdstuk 2 gaven we al aan dat we hebben nagevraagd of omwonenden aan de route richting het winkelcentrum overlast dan wel criminaliteit bij de politie hebben gemeld. Dit levert het volgende overzicht op:

Tabel 5.1 – Al dan niet sinds de start van de asielopvang in 2022 melding van overlast/criminaliteit gedaan door respondenten (in %)

Heeft u sinds de start van de asielopvang in 2022 melding/aangifte van overlast of criminaliteit gedaan? *Indien ja: meerdere antwoorden mogelijk*	**%**
Ja, aangifte(n) van criminaliteit bij de politie	3%
Ja, melding(en) van overlast bij de politie	14%
Ja, melding(en) van overlast bij het COA	10%
Ja, melding(en) van overlast bij de gemeente	5%
Nee	78%

In hoofdstuk 2 werd geconcludeerd dat gemiddeld 19 procent van de omwonenden aan de route richting het winkelcentrum overlast ervaarde en 9 procent criminaliteit. Een vergelijking met de percentages in 5.1 maken kan niet, omdat meerdere omwonenden aan de route richting het winkelcentrum dezelfde overlast of criminaliteit kunnen hebben ervaren. Niet al deze omwonenden hoeven vervolgens die overlast of criminaliteit gemeld te hebben.

5.3 Bevindingen uit de schouw en de interviews

Beheermatig samenwerken

Vanuit de schouw en de interviews worden diverse punten rondom beheermatig samenwerken aangestipt. Hierbij moet opgemerkt worden dat het een unieke situatie betreft waar de asielopvanglocatie gevestigd is; het ligt op grondgebied van de gemeente Zeist, maar de voorzieningen voor de COA-bewoners zijn voornamelijk in Soesterberg gevestigd, waardoor de bewegingen ook voornamelijk op Soesterberg gericht zijn. Dat er twee gemeenten betrokken zijn bij de asielopvang zorgt volgens geïnterviewden voor enige uitdagingen die wij hieronder optekenen.

Als het gaat om inzet van de handhavingspartners bestaat er samenwerking tussen Soest en Zeist. In principe is het basisteam Zeist verantwoordelijk voor de afhandeling van incidenten op/rond de COA-locatie, maar er zijn ook situaties waarin basisteam Soest de betrokken partij is, met name daar waar incidenten zich in Soesterberg voordoen. Dit vraagt om goede afstemming tijdens melding en goede verslaglegging achteraf tussen de twee basisteams. Ook vraagt het om duidelijke afspraken met het COA wie wat oppakt. Een professional acht het wenselijk om voor de lange termijn af te stemmen wie er aansluit bij klankbordgroepbijeenkomsten, nu sluiten handhavingspartners niet structureel bij ieder overleg aan.

Volgens enkele professionals kan de informatievoorziening tussen de politie en gemeente verbeterd worden, om in het geval van incidenten snel te kunnen schakelen in de berichtgeving naar elkaar.

De afdelingen Veiligheid en Asiel en inburgering van beide gemeenten weten elkaar naar eigen zeggen te vinden, met name in het geval van incidenten. Wel wordt gesteld dat er behoefte is aan meer gestructureerde samenwerking op het thema asiel, zodat beide gemeenten over dezelfde informatie beschikken. Uit de gesprekken blijkt dat er nog geen overeenstemming is wat hiervoor de beste manier is; de ene professional acht een structureel overleg wenselijk, de andere professional heeft voldoende aan een periodiek overzicht van incidentenregistraties. Vertegenwoordigers van beide gemeenten willen in ieder geval meer grip krijgen op de situatie en meer betrokken zijn bij de opvanglocatie, in ieder geval wat informatieverstrekking en communicatieprocedure betreft. Beide gemeenten zijn overigens wel betrokken bij de klankbordgroepoverleggen.

Naast uitdagingen tussen de twee gemeenten is er volgens gesproken professionals binnen de gemeente Soest behoefte aan een meer gestructureerde overlegvorm tussen de twee verschillende afdelingen die betrokken zijn bij het thema 'asiel'. Dezelfde behoefte kent Zeist. Momenteel wordt hier dan ook een werkgroep opgezet om de samenwerking te intensiveren tussen de afdelingen Veiligheid en Asiel en Inburgering voor het thema maatschappelijke onrust rondom asielopvang.

De interviews leveren ten slotte enige informatie op over de samenwerking tussen het COA en handhavingspartners. Uit gesprekken blijkt dat de rol voor de boa's groter zou kunnen zijn, met name om in geval van overlast snel te kunnen schakelen. Hierin is het volgens de boa's zelf wel van belang dat het helder is welke taken zij oppakken en welke niet. Wat betreft de samenwerking met de politie geeft het COA aan dat deze samenwerking over het algemeen goed verloopt. Er is met name contact rondom meldingen.

Melden

Meerdere veiligheidspartners geven aan dat de vraagstukken rondom de asielopvang voornamelijk leefbaarheidsvraagstukken betreffen en minder veiligheidsvraagstukken. Men wil voorkomen dat iets een veiligheidsvraagstuk wordt.

Onder enkele gesproken omwonenden heerst onduidelijkheid over het doen van meldingen. Waar voorheen het contact nauw was met de betreffende wijkagent is er nu minder persoonlijk contact met de wijkagenten. Zo geven zij aan niet exact te weten waar en hoe ze klachten moeten melden: '*in het verloop van de jaren kregen we verschillende nummers.*' Hierbij speelt mee dat de wijkagent een groot werkgebied heeft en er sprake is van twee gebiedsteams/wijkagententeams. Daarnaast speelt mee dat de wijkagent voorheen altijd aansloot bij de klankbordgroep, maar dit nu niet meer standaard het geval is.

Het minder vanzelfsprekende contact tussen burgers en handhavingspartners komt ook op andere terreinen tot uiting. Zo gaven we al eerder in deze rapportage aan dat er sprake is van een discrepantie tussen de ervaringen van overlast en criminaliteit onder burgers en de daadwerkelijke meldingen die bij het COA en de veiligheidspartners binnenkomen. Burgers geven aan dat er incidenten hebben plaatsgevonden, beheerpartners

zeggen deze meldingen en aangiften niet te ontvangen. Vanuit eerder onderzoek is bekend dat onder andere cynisme of wantrouwen factoren kunnen zijn die hierbij meespelen ('Het helpt toch niets').[36] Het zou wenselijk zijn als beide partijen elkaar beter weten te vinden en er onderling vertrouwen is. Hierin is het tevens van belang dat als omwonenden de leefbaarheid en veiligheid in hun eigen omgeving willen bevorderen, zij hier ook een verantwoordelijkheid in hebben om te blijven melden bij ongeregeldheden. Dit biedt de handhavingspartijen de mogelijkheid om (corrigerend) op te treden.

Daarnaast is het belangrijk dat ondernemers bij calamiteiten beschikken over contactgegevens van iemand van het COA. De contacten die de locatiemanager met een enkele ondernemer heeft kan breder uitgezet worden, voornamelijk richting diefstalgevoelige ondernemingen (bijvoorbeeld het Kruidvat).

36. Centraal Bureau voor de Statistiek. (2024). Veiligheidsmonitor 2023. Verkregen van www.cbs.nl

6 Conclusie en aanvullende suggesties

Dit hoofdstuk is op te splitsen in drie delen. Ten eerste zal antwoord gegeven worden op de onderzoeksvragen. Ten tweede volgt een eindconclusie over de beheersbaarheid van de leefbaarheid en veiligheid rondom de opvanglocatie. Ten derde volgt, als afsluiting, een advies voor de eindperiode van de opvanglocatie.

6.1 Beantwoording van de onderzoeksvragen

Welke ervaringen zijn sinds de start van de noodopvang (in 2022) en het azc (in 2023) opgedaan over de leefbaarheid en de veiligheid na de komst van de opvanglocatie?

In 2022 werd in Zeist een noodopvang voor asielzoekers geopend. Een jaar later, in 2023, is deze voorziening omgezet in een regulier asielzoekerscentrum. Sinds de start van deze periodes blijkt er volgens professionals geen opvallende toename te zijn van criminaliteit of overlast in de omgeving van de opvanglocatie. De aandachtspunten die wel zijn genoemd hebben grotendeels betrekking op de verkeersveiligheid; er wordt gevaarlijk, hard en soms aan de verkeerde kant van de weg gereden met fatbikes en er zijn onoverzichtelijke plekken die met name voor COA-bewoners zelf voor onveilige situaties zorgen. Daarnaast noemt men enige overlast door drukte op straat en ervaren omwonenden aan de route richting het winkelcentrum het rondhangen van COA-bewoners soms als overlastgevend. Er zouden enkele vermogensdelicten hebben plaatsgevonden (zoals winkeldiefstal en fietsendiefstal), maar er zijn geen aanwijzingen dat dit specifiek of in grotere mate aan deze groep is toe te schrijven. Professionals benadrukken dat de COA-bewoners in dit opzicht niet wezenlijk anders zijn dan reguliere inwoners; ook onder de laatste groep komt criminaliteit voor.

Uit incidentregistratie van het COA zelf blijkt verder dat op de locatie het overtreden van huisregels in absolute en relatieve zin sterk aanwezig is, hoewel dit vaak lichte feiten, zoals roken op of het niet schoonhouden van de kamer betreft. Uit de vragenlijst blijkt dat ondanks de geringe toename in criminaliteit of ervaren overlast het cijfer voor het veiligheidsgevoel op een 6,3 blijft steken.

Op het gebied van leefbaarheid noemen enkele omwonenden aan de route richting het winkelcentrum aandachtspunten die volgens hen verband houden met de asielopvanglocatie. Het gaat hierbij om een verandering van de sfeer in de buurt en een toename in rommel op de weg. Ook het stallen van weesfietsen rondom de bushalte en langdurig geparkeerde auto's net buiten het terrein dragen volgens enkele omwonenden aan de route richting het winkelcentrum aan bij aan de aantasting van de leefbaarheid.

Welke maatregelen zijn (gaandeweg de exploitatie) getroffen om de leefbaarheid en veiligheid te beheersen?

Bij de start van de opvang zijn bestuurlijke uitgangspunten vastgesteld. Bureau Beke verstaat onder veiligheid (asielgerelateerde) ervaringen met overlast en criminaliteit, het gevoel van veiligheid en de bereikbaarheid van beheerpartners (gemeenten, COA en politie) na klachten/incidenten.

Als het gaat om maatregelen is er ingezet op de inspraak en betrokkenheid van omwonenden. Er zijn meerdere klankbordgroepen georganiseerd. Daarnaast is er door het COA een meldpunt voor overlast ingericht en een 24/7 bereikbaar telefoonnummer. Meldingen worden geregistreerd en inwoners ontvangen waar mogelijk een terugkoppeling. Verder zijn er overlegstructuren gerealiseerd tussen het COA en partners die betrokken zijn bij het uitvoeren van de maatregelen om de veiligheid te beheersen voornamelijk handhavende/toezichthoudende professionals zoals het COA, gemeenten, politie en boa's. Er zijn afspraken gemaakt over structurele monitoring en evaluatie van de opvanglocatie, bijvoorbeeld door het plannen van periodieke overleggen met partners.

Er zijn ook infrastructurele maatregelen getroffen zoals het herstellen van verlichting rondom de entree van het azc, cameratoezicht op het terrein en het aanpassen van de verkeerssituatie bij het viaduct.

De uitwerking van 'leefbaarheid' is op grond van een amendement van diverse politieke partijen in de gemeente Zeist nader bepaald. In overleg met het COA en gemeente Zeist heeft Bureau Beke leefbaarheidsaspecten onderverdeeld in: 'Schone en hele omgeving'; betrokkenheid van zorg- en hulpverleningsorganisaties; betrokkenheid van andere voorzieningen (bijvoorbeeld vrijwilligersorganisaties) en inzet van COA-bewoners (bijvoorbeeld voor (vrijwilligers)werk).

Wat betreft de leefbaarheid betreft is er geïnvesteerd in de toegang tot onderwijs en de betrokkenheid van maatschappelijke organisaties en instellingen. Voor kinderen zijn onderwijsvoorzieningen georganiseerd, Wereldkidz Albatros is op het terrein zelf geplaatst om basisonderwijs te bieden. Daarnaast zijn er voor bewoners dagbestedingsactiviteiten opgezet, zoals sport, taalcafés, wandelactiviteiten en fietslessen etc. Vrijwilligers zijn actief betrokken bij de opvang en organiseren samen met COA en maatschappelijke organisaties diverse activiteiten voor bewoners. Voor vergunninghouders is ingezet op voorinburgering, taalonderwijs, participatie en toeleiding naar werk en vrijwilligerswerk.

In hoeverre werkten deze maatregelen (niet)?

De meeste gesproken professionals zijn tevreden over het verloop van de asielopvang op deze locatie en ervaren de huidige maatregelen als toereikend. De hierna genoemde punten zijn dan ook vooral te beschouwen als verbeter- en aandachtspunten voor de verdere doorontwikkeling van nog optimaler beheer, niet als noodzakelijke aanvullende maatregelen vanwege een onbeheersbare situatie.

De asielopvanglocatie in gemeente Zeist betreft een unieke situatie; het ligt op grondgebied van de gemeente Zeist, maar de COA-bewoners zijn voor de voorzieningen vooral op Soesterberg gericht. Hierdoor zijn er twee gemeenten betrokken bij de opvang. Dit

vraagt om extra inspanning rondom de samenwerking van ketenpartners (bijvoorbeeld politie en boa's), maar ook tussen beleidsmedewerkers van beide gemeenten. Enkele professionals zien op basis van deze omstandigheid mogelijkheden voor aanvullende maatregelen. Deze hebben met name betrekking op onderlinge communicatie en samenwerking. De overlegstructuren zoals deze zijn georganiseerd tussen het COA en partners die betrokken zijn bij het uitvoeren van de maatregelen om de veiligheid te beheersen (voornamelijk handhavende/toezichthoudende professionals zoals het COA, gemeenten, politie en boa's) verlopen grotendeels naar wens. Partijen weten elkaar te vinden in het geval van incidenten. Wel wordt de wens geuit om niet alleen incidentgedreven te overleggen, maar juist ook meer structureel-preventief. Hierin is een lastig punt dat er twee gemeenten bij betrokken zijn, waardoor de afstemming meer vraagt van alle partijen.

Wat betreft de samenwerking tussen en binnen de gemeenten komt de behoefte naar voren om meer gestructureerd samen te werken op het thema asiel.

Wat betreft de bekendheid van omwonenden aan de route richting het winkelcentrum met de maatregelen blijkt uit de vragenlijst dat de meerderheid niet bekend is met de huidige maatregelen om de leefbaarheid en veiligheid rondom de asielopvang te beheersen. Respondenten zien met name verbetering mogelijk in de bekendheid met het COA-telefoonnummer (24/7 bereikbaar), en de inzet van het COA na overlast. Ook uit de klankbordgroepverslagen blijkt dat (de communicatie rondom) het COA-telefoonnummer, om overlast te melden, een aandachtspunt is. Wij zien dit als essentieel punt voor goed beheer. Dit geldt overigens niet alleen voor omwonenden, maar ook voor winkeliers en ondernemers. Communicatie is ook in een breder perspectief een aandachtspunt en kan veel duidelijkheid verschaffen.

Hoewel er in de vragenlijst is gevraagd naar het doen van meldingen of aangiften bij overlast en criminaliteit kunnen we dit niet koppelen aan de eerdere vraag over het ervaren van criminaliteit en overlast. Er is daardoor sprake van discrepantie tussen de ervaringen van overlast en criminaliteit onder burgers en de daadwerkelijke meldingen en aangiften die bij de veiligheidspartners binnenkomen. Burgers geven aan dat er incidenten hebben plaatsgevonden, terwijl beheerpartners zeggen deze meldingen en aangiften niet te ontvangen. Juist daarom is het van belang dat inwoners altijd melden als ze te maken hebben met een incident.

Als het gaat om maatregelen rondom de leefbaarheid, blijkt dat de inzet van maatschappelijke initiatieven en vrijwilligers door meerdere respondenten als (zeer) effectief beschouwen. Dit komt zowel uit de vragenlijst naar voren als ook in gesprekken met enkele professionals. In gesprekken met welzijnsorganisaties en beleidsmedewerkers vanuit de gemeenten is relatief veel aandacht besteed aan sociale ondersteuning en dagbesteding. Met name de behoefte aan meer structurele dagbesteding en vrijwilligersinzet wordt door welzijnsorganisaties genoemd. Hierbij wordt de wens geuit om het aanbod

meer af te stemmen op bepaalde doelgroepen (jongeren en vrouwen). Uit onderzoek weten wij dat het inzetten van dagbesteding een belangrijk punt is in de aanpak van overlastgevend gedrag.[37]

De gesproken maatschappelijke instellingen geven zelf aan dat er veel animo is onder COA-bewoners om bezig te zijn. Wel mag de vrijwilligerspotentie van Soest en Zeist nog beter benut worden; enerzijds komt dit doordat COA-bewoners nog niet voldoende op de hoogte zijn van het aanbod en anderzijds omdat het vrijwilligerswerk door de inwoners van Soesterberg en Zeist als een hoge drempel wordt ervaren. Om een verbeterslag te maken zou ingezet moeten worden op een betere afstemming met het COA rondom het organiseren van activiteiten. Meer concrete afspraken met samenwerkingspartners om het aanbod goed samen te brengen zou dan de voorkeur hebben, waarbij iemand ook regie neemt. Ook wordt het als wenselijk gezien om meer inzet te leveren op de Meedoenbalie waarbij geëxperimenteerd kan worden met deelname aan betaald werk. De PLUS is hier een goed voorbeeld van; zij zijn erg tevreden over het in dienst nemen van COA-bewoners. Dit zou meer gestimuleerd mogen worden.

Wat betreft het volgen van kwalitatief goed onderwijs op de basisschool is het volgens de gesproken professional van belang om altijd minimaal drie groepen te hebben. Om dit te kunnen bewerkstelligen zijn er ook leerlingen aangetrokken vanuit COA-locaties uit de omgeving die hier onderwijs komen volgen.

6.2 Eindconclusie over de beheersbaarheid

Zijn er extra maatregelen noodzakelijk om deze aspecten van leefbaarheid en veiligheid tot en met mei 2028 te beheersen? Zo ja: wat is de verwachting rondom de beheersbaarheid?

Na het bestuderen van alle bronnen zien wij de leefbaarheid en veiligheid rondom de asielopvanglocatie in Zeist tot op heden als voldoende beheersbaar. Wel is Bureau Beke van mening dat er enkele extra maatregelen gewenst zijn om de situatie nog verder te optimaliseren. Wij sluiten hiermee aan bij de opmerking van een respondent: '*Je wilt op een vroeg moment acteren op een leefbaarheidsvraagstuk zodat het geen veiligheidsvraagstuk wordt'*.

De punten die naar onze mening aanpassing verdienen zijn:

- *Communicatie.* Zorg ervoor dat er altijd duidelijk en transparant wordt gecommuniceerd; zowel richting omwonenden, winkeliers maar ook richting instellingen of organisaties zoals de school. Dit punt gaat enerzijds over proactief communiceren (het informeren van omwonenden over het reilen en zeilen in/rondom de opvanglocatie zodat men weet wat er allemaal speelt) en anderzijds het reactief communiceren (het terugkoppelen van en informeren over klachten en incidenten). Dit geeft vertrouwen dat men betrokken wordt en op de hoogte is van ontwikkelingen. Onze ervaring met

37. Staring, R., Kuppens, J., & Nillessen, M. (2026). *Wat hen beweegt. Onderzoek naar factoren van overlastgevend en crimineel gedrag van COA-bewoners*. Arnhem/Den Haag: Bureau Beke/Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC).

het monitoren van de leefbaarheid en veiligheid rondom andere asielopvanglocaties is dat dit door omwonenden in het algemeen erg gewaardeerd wordt. Gepaste communicatie kan ook zorgen voor meer verbinding tussen omwonenden/ondernemers en de opvanglocatie. Als men meer op de hoogte is van wat er speelt en het gevoel heeft dat ze hierbij betrokken worden is het ook meer aannemelijk dat er gemeld wordt als er iets aan de hand is. Dit hangt samen met het volgende punt.

- *Melden.* Een belangrijk aandachtspunt is de wijze waarop omgegaan wordt met mogelijke incidenten en het melden hiervan. Om de leefbaarheid en veiligheid op peil te houden in de omgeving moeten omwonenden bekend zijn met de diverse manieren om melden. Een basisvoorwaarde is dat het COA-telefoonnummer beter bekend wordt, zowel bij inwoners als bij ondernemers. Hierbij is het ook van belang dat er door de acterende partij wordt teruggekoppeld op een melding, zodat burgers ook weten er actie is ondernomen op een melding. Als omwonenden de leefbaarheid en veiligheid in hun eigen omgeving willen bevorderen, zullen zij moeten blijven melden. Dit biedt de professionele partijen de mogelijkheid om (corrigerend) op te treden.
- *Informatielijn ketenpartners*. Wij achten het van belang om duidelijke afspraken te maken als het gaat om de samenwerking en informatiedeling binnen en tussen beide gemeenten. Bijvoorbeeld door het inrichten van gestructureerde overleggen, zodat er in geval van escalatie direct duidelijk is welke route bewandeld moet worden.
- *Verkeerssituatie.* Om de verkeersituatie aan te pakken achten wij het allereerst wenselijk om meer te sturen op het deelnemen van COA-bewoners aan fietslessen. Hierin zou aparte aandacht moeten zijn voor het veilig fietsen op een fatbike. Daarnaast achten wij het wenselijk om op het viaduct richting Soesterberg een fietsmarkering aan te brengen (zoals wel vanuit Soesterberg net voor de brug het geval is). Ten slotte is het naar onze mening relevant om te kijken in hoeverre er enige mate van verlichting op de brug over de snelweg aangebracht kan worden, zonder dat dit het snelwegverkeer hindert.
- *Dagbesteding.* Het organiseren van welzijnsactiviteiten voor specifieke doelgroepen COA-bewoners die momenteel minder betrokken zijn, met name vrouwen en jongeren achten wij wenselijk. Dit kan mogelijk verveling en rondhanggedrag voorkomen.

6.3 Advies voor de periode van de asielopvang tot mei 2028

In deze laatste paragaaf vinden wij het relevant om te kijken naar de nu nog resterende asielopvangperiode tot mei 2028. Dit doen wij omdat er onder enkele respondenten zorgen leven wat betreft de laatste maanden voor de sluiting van de asielopvanglocatie. Met het sluiten en ontmantelen van de locatie speelt er mogelijk een aantal zaken mee die wij belangrijk vinden om te benoemen.

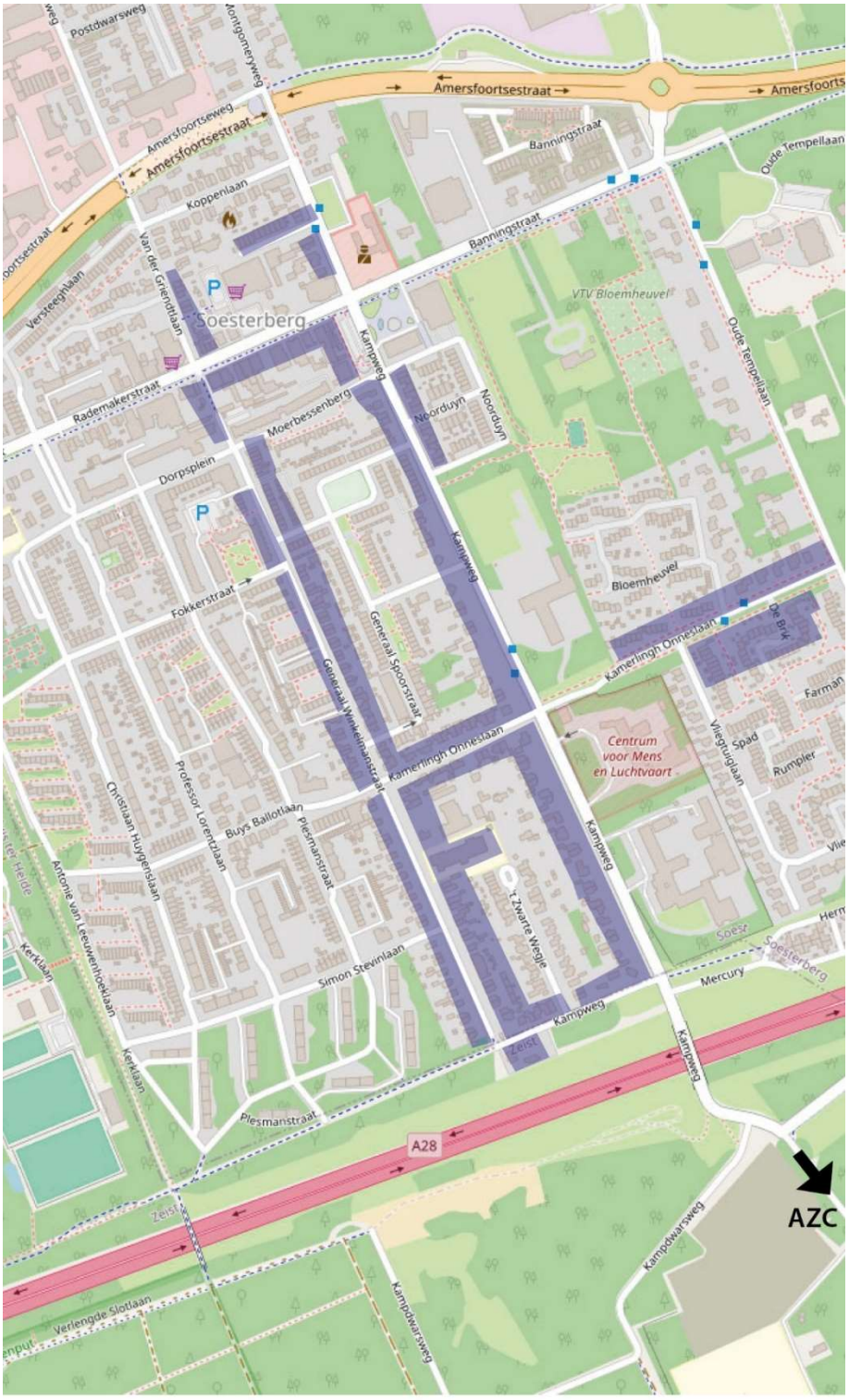
Zo worden tijdens de schouw door omwonenden zorgen geuit rondom het sluiten van het azc in mei 2028. Gevreesd wordt dat het azc (ruim) daarvoor al de activiteiten voor COA-bewoners, waaronder voor kinderen, gaat stopzetten. Met als gevolg dat alleen overlastgevende COA-bewoners over blijven tot het sluiten van de opvang. In dat kader

wordt direct een link gelegd naar de overlastsituatie op hetzelfde COA-terrein in 2016. Gesproken respondenten geven aan dat er in de laatste periode van 2016 aanmerkelijk meer overlast is geweest, bijvoorbeeld in winkels. In het klankbordgroepverslag van 13 mei 2026 wordt in dat verlengde ook aangegeven dat '*gedurende het laatste halfjaar er in de regel geen instroom meer is, maar wel uitstroom, en loopt een azc dan langzaam leeg'*. Wij achten het niet ondenkbaar dat er enige onrust op en rond het terrein ontstaat in de laatste fase van de exploitatie. De samenstelling van de COA-bewoners verandert doordat er bewoners uitstromen. Zelf zijn wij benieuwd wat er met de school(kinderen) gebeurt als de opvang in mei 2028 sluit; het schooljaar 2027-2028 is dan immers nog niet helemaal afgerond. Daarnaast sluiten wij niet uit dat het dagbestedingsaanbod en de andere activiteiten verminderen. Hierdoor zou verveling, onzekerheid en spanningen kunnen toenemen.

Het is daarom naar onze mening van belang om duidelijke afspraken te maken over deze periode van de opvanglocatie. Concreet achten wij het wenselijk dat er een duidelijk plan voor deze afbouwfase komt, waarin ook voldoende aandacht is voor goede afstemming tussen de beheerpartners en berichtgeving naar omwonenden/ondernemers toe. Samengevat zijn de volgende actiepunten dan van belang:

- Goede afspraken tussen het COA, de gemeente, ondernemers en winkeliers met een concreet plan van aanpak met wat te doen zodra er overlast/criminaliteit plaatsvindt;
- Duidelijke communicatie richting COA-bewoners, zodat zij op de hoogte zijn van wat er komen gaat, wat kan er verwacht worden en hoe zij hierop zelf al kunnen anticiperen. Dit met het doel om onrust te voorkomen en hen voor te bereiden op een verplaatsing naar elders.
- Goede communicatie richting en met welzijnsorganisaties en Wereldkidz Albatros. Wat kunnen zij verwachten en wat mag nog van deze organisaties verwacht worden? Kunnen zij blijven ondersteunen door bepaalde activiteiten aan te bieden? En wat is de boodschap die zij meegeven aan COA-bewoners en vrijwilligers?

Bijlage 1: uitzetgebied vragenlijst omwonenden

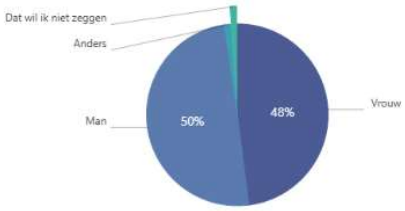

Bron: OpenStreetMap = Gebied voor uitzetten vragenlijst

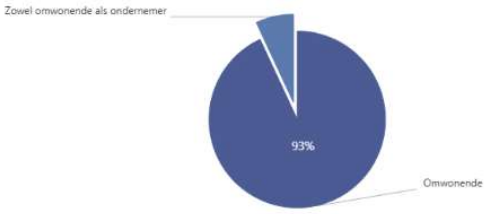
Bijlage 2: achtergrond respondenten in vragenlijst

In totaal hebben 173 personen de vragenlijst (gedeeltelijk) ingevuld. De volgende achtergrondkenmerken zijn door de respondenten aangegeven:

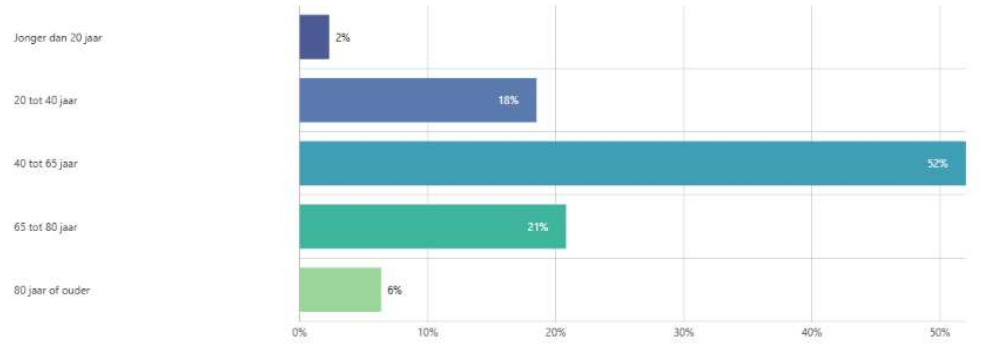
Wat is uw geslacht?

Ik ben:

Wat is uw leeftijd?

Bijlage 3: achtergrondinformatie betrokken instellingen

Buddy to Buddy

Stichting Buddy to Buddy is een onafhankelijke stichting die vluchtelingen en statushouders (nieuwkomers) aan lokale inwoners koppelt op basis van gelijkwaardigheid en gedeelde interesses. Het hoofddoel is om het sociaal isolement en de eenzaamheid van nieuwkomers te doorbreken, zodat zij zich sneller thuis en verbonden voelen in hun nieuwe woonplaats.

Inzet
Dit doen zij door vier maanden lang betrokken te blijven bij de buddy's. Naast de 1-op-1-ontmoetingen organiseert de stichting elke twee tot drie weken grotere activiteiten, zoals *Buddycafés* en *BuddyTalks*. Per ronde is er plek voor 25 nieuwkomers en 25 'Nederlanders'.

Ervaring
De ervaring is dat er altijd een wachtlijst is van nieuwkomers (ongeveer tien mensen staan hierop). Met als reden dat er niet altijd de juiste match is en een tekort aan 'Nederlandse' buddy's. Bijna driekwart van de nieuwkomers die zich aanmelden verblijven in Kamp van Zeist, het betreft voornamelijk mannen tussen de 20 en 35 jaar. Over het algemeen zijn de ervaringen positief en merken medewerkers op dat buddy's vaak nog langer dan vier maanden aan elkaar verbonden blijven.

MeanderOmnium

MeanderOmnium is de welzijnsorganisatie in Zeist. De organisatie coördineert vrijwilligers en organiseert als welzijnsorganisatie in de regio Zeist diverse activiteiten om het welzijn en de zelfredzaamheid van vluchtelingen te ondersteunen.

Inzet
Er worden diverse activiteiten geadviseerd, waarbij blijkt dat er met name animo is onder COA-bewoners voor het naaiatelier (goed voor toeleiding naar betaald werk), en de fietsreparatiewerkplaats. Er worden tevens fietslessen aangeboden, maar hier wordt momenteel weinig gebruik van gemaakt volgens de respondenten. Verder is er een bibliotheek en ondersteuning als taalmaatje.

Daarnaast is er in Zeist een zogenaamde Meedoenbalie opgezet, een medewerker van MeanderOmnium is het eerste aanspreekpunt voor COA-bewoners op het gebied van participatie. De Meedoenbalie is een samenwerking tussen het COA en de Vereniging VrijwilligerswerkNL. De Meedoenbalie is een centrale plek in het azc waar verschillende activiteiten voor bewoners worden aangeboden. Vaak gaat het om vrijwilligerswerk, maar meedoenactiviteiten kunnen ook sport en recreatie zijn. Soms krijgen bewoners begeleiding naar betaald werk. Het wordt ook wel gezien als een eerste stap naar verbinding tussen COA-bewoners en de samenleving. Er is onderzoek naar de impact en werkzame

elementen gedaan door Movisie.[38] Hun conclusie luidt: '*De Meedoenbalies bieden een praktische en mensgerichte manier om bewoners van asielzoekerscentra te begeleiden bij hun eerste stappen richting participatie. Ze vormen een toegankelijke plek waar ontmoeting, oriëntatie en activering samenkomen. Juist doordat ze lokaal zijn ingebed en aansluiten bij de leefwereld van bewoners, weten Meedoenbalies mensen te bereiken en te motiveren om deel te nemen aan een voor hen geschikte participatieactiviteit*.'

De Meedoenbalie fungeert als het ware als een voorportaal voor de jobhunter. Niet elke COA-bewoner is direct klaar voor een betaalde baan, waardoor de medewerker van MeanderOmnium eerst samen met de COA-bewoner aan de slag gaat met bijvoorbeeld het ontwikkelen van vaardigheden, het werken aan motivatie en het beschikken over de juiste papieren. Hierna kan een jobhunter met de COA-bewoner toewerken naar betaald werk. Er werken onder andere COA-bewoners bij de PLUS, in de schoonmaakbranch, bij de post, zorg en de techniek (met name de *high potentials*). Uit het gesprek met respondenten blijkt dat er veel gebruik wordt gemaakt van de jobhunter en dat er behoefte is aan een uitbreiding van de uren. In documentatie is terug te lezen dat er een motie is ingediend (en aangenomen) voor het behoud van de inzet jobhunter bij de asielopvanglocatie in Zeist[39]. De pilot loopt sinds 2025 en had goede resultaten. Het hebben van een baan goed is voor de integratie van nieuwkomers, sterk bijdraagt aan de taalontwikkeling en een zinvolle invulling van tijd is.

Ervaring

De ervaringen vanuit gesproken professionals met de inzet vanuit MeanderOmnium als welzijnsorganisatie zijn overwegend positief. Zelf geeft MeanderOmnium aan dat de inzet die vanuit hen getoond wordt goed wordt ontvangen. Het zou alleen meer uitgebreid mogen worden. De vraag is groter dan het aanbod op sommige terreinen, terwijl op andere terreinen het animo achterblijft.

Onderwijs WereldKidz Albatros

Op WereldKidz Albatros wordt sinds december 2021 onderwijs gegeven aan kinderen van 4 tot en met 12 jaar. Sinds 2023 verzorgen ze het onderwijs vanuit het schoolgebouw op het terrein van AZC Kamp van Zeist. (Vrijwel) alle leerlingen van Wereldkidz Albatros wonen op het AZC. De basisschool heeft zich gespecialiseerd in onderwijs aan deze nieuwkomers. Uit het gesprek met de directie komt naar voren dat er minimaal drie klassen dienen ter zijn om kwalitatief goed onderwijs te kunnen geven. Sinds vorig schooljaar zijn er ook enkele leerlingen uit de Bilt die hier onderwijs volgen waardoor er komend schooljaar met vier klassen wordt gedraaid. Ten tijde van het gesprek (juli 2026) zitten er 41 leerlingen op school. Op dit moment zitten er 41 leerlingen op de school, 11 hiervan komen uit De Bilt. Daarnaast zitten er 11 leerlingen op andere scholen. Met name in de noodopvangperiode (2022-2023) waren er veel wisselingen qua leerlingen. Dit is nu stabieler.

38. https://www.movisie.nl/publicatie/inzichten-impact-werking-meedoenbalies
39. Besluitenlijst raad (8 juli 2025).

Bureau Beke
Turfstraat 1
6811 HL Arnhem
T 026 443 86 19
info@beke.nl

bureaubeke.nl